

OBČINA POSTOJNA

STRATEGIJA RAZVOJA ŠPORTA V OBČINI POSTOJNA ZA OBDOBJE 2026 – 2035

Postojna, 2025

KAZALO

1	UVOD.....	5
1.1	Poslanstvo	7
1.2	Vizija	7
2	METODOLOGIJA.....	8
2.1	Sodelujoči pri pripravi Strategije	8
2.2	Faze priprave strategije	8
3	STANJE IN ANALIZA ŠPORTA V POSTOJNI.....	10
3.1	Analiza športa občanov v občini Postojna	10
3.2	Analiza športnih društev v občini Postojna	11
3.3	Analiza Odloka o postopku in merilih sofinanciranja letnega programa športa (LPŠ) 13	
3.4	Izvajanje letnega programa športa - LPŠ.....	14
3.5	Sofinanciranje športnih programov	14
3.5.1	Pregled sofinanciranih programov v okviru LPŠ (javni razpis)	14
3.5.2	Pregled strukture financiranja izvajalcev LPŠ	17
3.6	Analiza športnih površin v občini Postojna.....	18
4	SWOT ANALIZA.....	22
4.1	SWOT analiza na področju športa za vse	22
4.2	SWOT analiza na področju tekmovalnega športa	23
4.3	SWOT analiza na področju športa za invalide	24
5	URESNIČEVANJE STRATEGIJE	26
5.1	Uresničevanje strategije na področju športnih programov	26
5.1.1	Vloga Občine Postojna	26
5.1.2	Vloga Zavoda Znanje Postojna – OE Šport	26
5.1.3	Vloga Športne zveze Postojna	26
5.1.4	Šport predšolskih otrok	27
5.1.5	Šport šoloobveznih otrok	28
5.1.6	Šport mladine	28
5.1.7	Športna vzgoja otrok in mladine usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport	29
5.1.8	Kakovostni in vrhunski šport	29
5.1.9	Športna rekreacija	29
5.1.10	Šport starejših	30
5.1.11	Šport invalidov	30
5.1.12	Ranljive skupine	31
5.2	Uresničevanje strategije na področju financiranja	31
5.2.1	Predlog sofinanciranja športnih društev	31

5.2.2	Sistem sofinanciranja športnih društev	32
5.3	Uresničevanje strategije na področju športne infrastrukture	33
5.3.1	Enotno upravljanje in vzdrževanje športnih objektov	33
5.3.2	Investicije v športno infrastrukturo v naslednjih desetih letih	34
5.4	Uresničevanje strategije na področju promocije športa	35
5.4.1	Mreženje in povezovanje	35
5.4.2	Informiranje	36
5.4.3	Promocija športa v občini preko prireditev	36
5.5	Uresničevanje strategije na področju kadra	36
5.5.1	Kadrovski načrt - zaposlovanje	37
5.5.2	Zavarovanje trenerjev	37
5.5.3	Zdravniški pregledi športnikov	37
5.5.4	Prostovoljstvo	38
6	VIRI FINANCIRANJA	39
6.1	Letni program športa v Republiki Sloveniji	39
6.2	Fundacija za šport, Zavod za šport Planica, OKS	39
6.3	Evropska sredstva	39
6.4	Sponzorstva in donatorstva	40
6.5	Sofinanciranje uporabnikov športnih programov	40
7	STRATEŠKI NADZOR	41
8	ZAKLJUČEK	42
8.1	Smernice za razvoj športa v občini Postojna	42
8.2	Strateški cilji do 2035	43

KAZALO TABEL

Tabela 1: Struktura izvajalcev LPŠ po panogah	12
Tabela 2: Proračunska sredstva Občine Postojna 2020-2024	14
Tabela 3: Vpogled v sofinanciranje društev po letih	15
Tabela 4: Sofinanciranje programov	16
Tabela 5: Struktura financiranja športnih društev, ki so izvajalci LPŠ	17
Tabela 6: Struktura stroškov športnih društev, ki so izvajalci LPŠ (v letu 2023)	18
Tabela 7: Izračun minimalnega standarda športnih površin v občini Postojna	18
Tabela 8: Primerjava pokritih javnih vadbenih površin v občini Postojna	19
Tabela 9: Primerjava nepokritih javnih vadbenih površin v občini Postojna	19
Tabela 10: Pregled vlaganj Občine Postojna v preteklih letih v športno infrastrukturo	20
Tabela 11: SWOT analiza na področju športa za vse	22
Tabela 12: SWOT analiza na področju tekmovalnega športa	24

Tabela 13: SWOT analiza na področju športa za invalide.....	24
Tabela 14: Strateški cilji v obdobju 2026-2035	44

KAZALO SLIK

Slika 1: Vrednost sofinanciranja društev v obdobju 2020-2024.....	15
Slika 2: Gibanje sredstev na udeleženca v obdobju 2020-2024.....	16

1 UVOD

Arheološka odkritja kažejo, da šport sega v starodavni svet, veliko pred našim štetjem. Priča temu so razne poslikave v prazgodovinskih jamah. Zdi se, da jamske slike, najdene v jamah Lascaux v Franciji, prikazujejo šprint in rokoborbo v paleolitiku pred približno 15.000 leti. Širom sveta so bile priljubljene različne aktivnosti, vendar takrat še niso poznali oziroma vzpostavili 'pravil igre'. V obdobju antike se je to začelo spreminjati, ko so športne aktivnosti postajale vse bolj organizirane. Šport po podatkih izvira iz stare Grčije, prve olimpijske igre so bile zabeležene leta 776 pr. n. št. v Olimpiji, kjer so jih praznovali do leta 393 pr. Prvi športi na svetu so pogosto vključevali priprave na vojno ali urjenje za lovca, kar pojasnjuje, zakaj je toliko zgodnjih iger vključevalo metanje sulic, količkov in kamenja ter obračune ena na ena z nasprotniki. Stari Sumeri in Egipčani so se ukvarjali s športom, da bi se pripravili na vojno. Enako tudi stari Grki in Rimljani, za katere je imel šport tudi pomemben verski in družbeni pomen. Na primer, v klasični Grčiji so atletska tekmovanja predstavljala areno za gojenje in prikazovanje odličnosti. Torej, šport v svojih začetkih ni bil toliko namenjen užitku kot je bil uporabljen kot sredstvo za ugotavljanje, ali so posamezniki primerni za določeno 'službo'. V zgodnji moderni dobi je šport ponovno pridobil pomen v javnem življenju, nenazadnje zaradi njegovega potenciala za negovanje človeške odličnosti in spodbujanje dobrega življenja.

Šport lahko razumemo kot družbeni, ekonomski in medijski fenomen (Larive, 1994¹; De Knop idr., 1996²). Vloga športa in njegov pomen v družbi sta povezana z razvojem družbenih potreb, vrednotami, ki jih prinaša, ter s sprejemljivostjo družbenih odnosov do teh vrednot (Tušak & Tušak, 2001³). Šport sam po sebi ni nujno vrednota, ampak je predvsem orodje, ki omogoča doseg različnih družbenih ciljev, tako splošnih kot specifičnih.

Leta 1992 je Odbor za razvoj športa pri Svetu Evrope sprejel Evropsko listino o športu, ki opredeljuje osnovna načela za spodbujanje razvoja športa. Listina vključuje tudi definicijo športa, ki je pogosto citirana v vladnih strateških dokumentih. Po tej definiciji šport zajema vse oblike telesne dejavnosti, katerih glavni cilji so izboljšanje telesne pripravljenosti in duševnega počutja, spodbujanje družbenih vezi ter doseganje rezultatov na različnih ravneh tekmovanj. Prav tako lahko šport ločimo na selekcijski tekmovalni šport, športno rekreacijo (šport za vsakogar), invalidski šport, športno vzgojo, ekstremni šport ter terapevtski in rehabilitacijski šport.

Logičen razvoj športa na lokalni ravni temelji na nacionalnih pravnih podlagah, zlasti na Zakonu o športu (ZŠpo-1, Uradni list RS, št. 29/17, 21/18, – ZNOrg in 82/20, 3/22 – ZDeb in 37/24 – ZMat-B)⁴ ter Nacionalnem programu športa (NPŠ) v Republiki Sloveniji (RS) 2014–2023 (Uradni list RS, št. 24/00 in 31/00 – popr.)⁵, ki ju je sprejel Državni zbor Republike Slovenije. Dne 18. 7. 2025 je bila sprejeta Resolucija o nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji obdobje 2026-2035⁶. Ti dokumenti predstavljajo temeljno izhodišče tudi za razvoj športne politike v Občini Postojna. Na tej osnovi si bo Občina prizadevala za strateško in usklajeno načrtovanje športa v lokalnem okolju, kar vključuje tudi sprejetje novega Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje Letnega programa športa v občini Postojna. Ta odlok

¹ Larive, B. (1994). Sport et société: Approche sociologique. Paris: L'Harmattan.

² De Knop, P., Engström, L. M., Skirstad, B., & Weiss, M. R. (1996). Worldwide trends in youth sport. Champaign, IL: Human Kinetics.

³ Tušak, M., & Tušak, M. (2001). Psihologija športa. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

⁴ Zakon o športu: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO6853>

⁵ NPŠ v RS za obdobje 2014-2023: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=NACP24>

⁶ Resolucija o NPŠ v RS za obdobje 2026-2035: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=RESO162>

določa podrobnejša merila, pogoje in postopke za izbiro izvajalcev in razdeljevanje sredstev, namenjenih za sofinanciranje športnih programov ter dejavnosti v okviru Letnega programa športa. S tem Občina sledi cilju oblikovanja preglednega, pravičnega in razvojno naravnane sistema podpore športu, skladno z usmeritvami nacionalnega zakonodajnega in strateškega okvira.

Šport je temeljna pravica vsakega človeka, tako otroka in mladostnika kot odraslega človeka in starostnika, znotraj teh skupin pa tudi invalidov in drugih ranljivih skupin. Prav zato bo Strategija razvoja športa v občini Postojna temeljila na prepoznavanju športa kot enega izmed ključnih dejavnikov za izboljšanje kakovosti življenja posameznikov in skupnosti. V prihodnje se bo šport v občini razvijal celostno, pri čemer bodo v ospredju dostopnost športnih dejavnosti za vse generacije, spodbujanje zdravega življenjskega sloga ter ustvarjanje pogojev za doseganje vrhunskih športnih rezultatov. Pri oblikovanju strategije bo Občina upoštevala sodobne trende v športu, priporočila evropskih in nacionalnih institucij ter specifične potrebe lokalnega okolja.

Razvoj športne infrastrukture bo ena izmed ključnih usmeritev strategije, saj bodo v prihodnje prizadevanja usmerjena v izboljšanje in nadgradnjo obstoječih športnih objektov ter po potrebi načrtovanje novih. Ključen poudarek bo tudi na zagotavljanju večje dostopnosti športnih objektov, to pa ne pomeni le fizične dostopnosti, temveč tudi razpoložljivost uporabe v različnih terminih (med vikendi, med šolskimi počitnicami, v popoldanskem in večernem času), kar je pogosto omejeno zaradi neenotnega vzdrževanja in upravljanja. Dostopnost športne infrastrukture je tako v veliki meri odvisna od učinkovitega sistema upravljanja, ki lahko bistveno izboljša izkoriščenost že obstoječih kapacitet. Raznolikost športnih dejavnosti pa ne določa le infrastruktura, temveč predvsem programi, kadri in delovanje športnih klubov in društev ter ostalih deležnikov, ki izvajajo športne programe. Zaradi ključne vloge športnih društev in organizacij pri spodbujanju športne kulture ter vključevanju različnih skupin prebivalstva v športne aktivnosti, je treba stremeti k čim boljšemu in učinkovitejšemu izkoriščanju že obstoječe infrastrukture ter omogočanju pogojev, ki bodo tem organizacijam omogočili kakovostno in raznoliko izvajanje programov.

Enako pomemben kot razvoj infrastrukture je razvoj in podpora športnim programom, ki predstavljajo temeljno vsebino športnega življenja v občini. Programi, ki jih izvajajo športna društva in klubi, omogočajo dostopnost športa različnim generacijam in skupinam prebivalstva ter prispevajo k ohranjanju zdravega življenjskega sloga, krepitvi družbenih vezi in športnih vrednot. Pri tem imajo ključno vlogo trije deležniki: Športna zveza Postojna, ki povezuje društva in skrbi za njihovo usposobljenost ter promocijo; Zavod Znanje – OE Šport, ki izvaja strokovne naloge, vodi razpise in skrbi za usklajevanje izvajalcev; ter Občina Postojna, ki s finančno podporo in strateškimi usmeritvami zagotavlja pogoje za izvajanje programov. Skupno delovanje vseh treh partnerjev omogoča, da se športni programi razvijajo celovito, uravnoteženo in v skladu s potrebami lokalne skupnosti.

Poleg infrastrukture in organizacijskih vidikov se bo v strategiji spodbujalo vključevanje ranljivih skupin, kot so otroci in mladostniki, starejši, invalidi in osebe s posebnimi potrebami, s ciljem zagotavljanja enakih možnosti za udeležbo v športu.

S celovitim pristopom bo strategija prispevala k razvoju športa kot pomembnega družbenega, zdravstvenega in gospodarskega dejavnika, ki bo dolgoročno izboljšal kakovost življenja v občini Postojna ter prispeval k večji povezanosti in blaginji skupnosti.

1.1 Poslanstvo

Poslanstvo Strategije razvoja športa v občini Postojna je spodbujanje aktivnega in zdravega načina življenja med vsemi prebivalci, ne glede na starostno skupino, socialni status ali telesne sposobnosti. Ključno vodilo je ustvarjanje pogojev, ki bodo omogočali dostopnost kakovostnih športnih programov za vse, zlasti za otroke, mladino, občane v aktivnem življenjskem obdobju (zrele prebivalce), starejše in ranljive skupine prebivalstva. Strategija se osredotoča tudi na nenehno izboljševanje športne infrastrukture, tako v smislu prenove obstoječih kot razvoja novih objektov in površin, ki bodo ustrezale sodobnim standardom in potrebam uporabnikov.

S spodbujanjem telesne dejavnosti v vsakdanjem življenju želimo zmanjšati neaktivnost, izboljšati javno zdravje in povečati splošno kakovost življenja v občini. Poseben poudarek bo na omogočanju raznolikih oblik gibanja za zrele prebivalce, ki so pogosto odvisni od pogojev v lokalnem okolju in za katere je ohranjanje redne aktivnosti ključno za zdravje in delovno učinkovitost. Spodbujanje telesne dejavnosti bo potekalo preko dostopnih vadbenih programov za vse starostne skupine, organiziranih rekreativnih prireditev, promocije aktivne mobilnosti (hoja, kolesarjenje), vključevanja športa v turistično ponudbo ter s tesnejšim sodelovanjem med športnimi društvi, šolami, podjetji in zdravstvenimi ustanovami. Na ta način želimo v občini razviti športno živo, vključujočo in dinamično skupnost, v kateri bodo šport, rekreacija in gibanje naravni del življenjskega sloga in identitete kraja.

1.2 Vizija

Vizija Strategije razvoja športa v občini Postojna je postati primer dobre prakse v Sloveniji na področju dostopnosti športa za vse občane, z enotnim sistemom upravljanja športnih površin ter z večjim vključevanjem občanov vseh starostnih skupin v športne dejavnosti. Občina si bo prizadevala za razvoj širokega spektra športnih priložnosti – od rednih programov za otroke, mladino, odrasle in starejše do zagotavljanja ustreznih pogojev za vrhunski šport in šport na nacionalni ter mednarodni ravni. To vključuje izboljšanje trenažnih pogojev, strokovne podpore in možnosti za nastopanje na večjih tekmovanjih. Poleg tega bomo spodbujali organizacijo večjih športnih dogodkov, ki bodo krepili športni turizem ter pozitivno vplivali na lokalno gospodarstvo, kar bo izkazovalo neko celovito družbeno odgovornost v okolju. Naša vizija je tudi zagotavljanje ustreznega usposabljanja in izobraževanja kadrov v športnih društvih ter spodbujanje povezovanja različnih skupin, vključno z ranljivimi skupinami, z namenom ustvariti vključujoče in trajnostno športno okolje. V prihodnosti si prizadevamo za optimizacijo športnih dejavnosti s pomočjo digitalizacije, vzpostavitve sistematičnega spremljanja udeležbe športnikov (npr. elektronska evidenca udeležbe), izboljšanje dostopnosti (tako športne infrastrukture kot tudi športnih programov), enotnega upravljanja ter izboljšane kakovosti športnih programov.

2 METODOLOGIJA

2.1 Sodelujoči pri pripravi Strategije

V pripravo Strategije razvoja športa v občini Postojna so bili vključeni različni deležniki, ki so s svojim strokovnim znanjem, izkušnjami in vpogledom v lokalno športno okolje prispevali k oblikovanju vsebin in usmeritev dokumenta. Sodelujoči so bili:

- Občina Postojna – pobudnik priprave strategije ter nosilec postopka koordinacije in potrjevanja dokumenta.
- Športna zveza Postojna – kot krovna organizacija športnih društev v občini je sodelovala pri usklajevanju interesov športnih deležnikov ter posredovanju informacij in mnenj.
- Zavod Znanje Postojna – kot trenutni upravljavec nekaterih športnih objektov in potencialni upravljavec vseh javnih športnih objektov in površin, z namenom vzpostavitve enotnega upravljanja.
- Športna društva – kot izvajalci športnih programov in dejavnosti so sodelovala preko anket, razprav in posredovanja strokovnih predlogov.
- Upravitelji športnih objektov, predstavniki šol – sodelovali so preko anket, razprav in posredovanja strokovnih predlogov.
- Zunanji strokovni izvajalec – dr. Janez Dolšak je bil izbran kot neodvisen zunanji sodelavec z nalogo priprave strokovnih izhodišč, analiz, izvedbe posvetovanj in končnega dokumenta strategije.
- Ostali deležniki – občani so sodelovali pri izpolnjevanju anket, ki so omogočile analizo zadovoljstva občanov z športno infrastrukturo in programi.

2.2 Faze priprave strategije

1. faza – Imenovanje komisije za pripravo strategije

Prvi korak v postopku priprave strategije je bila vzpostavitev komisije, ki je imela nalogo zastaviti glavne cilje strategije, usmerjati proces priprave in spremljati delo zunanjih izvajalcev. Komisijo so sestavljali predstavniki:

- Občine Postojna, kot pobudnice priprave strategije in nosilke ukrepov,
- Zavoda Znanje Postojna, kot upravljavca športnih objektov in površin,
- predstavnik športnih pedagogov
- predstavnik trenerjev kakovostnega in vrhunskega športa
- Športne zveze Postojna, kot predstavnice lokalnih športnih društev.

Komisija je delovala kot koordinacijsko telo med različnimi deležniki (zunanji izvajalci, društva in upravitelji) ter zagotovila osnovne smernice za pripravo dokumenta.

2. faza – Izbor zunanjih izvajalcev

Na podlagi odprtega postopka je Občina izvedla izbor zunanjega strokovnjaka, ki je prevzel pripravo analitičnega in vsebinskega dela strategije. Izbran je bil dr. Janez Dolšak. Njegova vloga je bila priprava metodološkega okvirja, izvedba terenskega dela (ankete, posveti) ter priprava končnega dokumenta v sodelovanju z deležniki pri pripravi strategije.

3. faza – Priprava anket za občane in športna društva

Zunanji izvajalec je v sodelovanju z Občino pripravil dve ločeni anketi – eno za občane in drugo za športna društva. Namen anketiranja je bil pridobiti podatke o stališčih, željah in stanju glede

športne infrastrukture, programov in nenazadnje tudi samega razvoja športa v občini. Anketni vprašalniki so zajemali tematike, kot so zadovoljstvo z obstoječo infrastrukturo, dostopnost programov, glavni razlogi zaradi katerih občani niso včlanjeni v društva, izzivi pri delu društev in potencialna pričakovanja glede prihodnjega razvoja.

4. faza – Organizacija razprav z društvi in upravljavci

V okviru priprave Strategije razvoja športa v občini Postojna je septembra 2024 potekala prva izmed razprav, ki daje javnosti, predvsem športnim deležnikom, možnost sodelovanja in sooblikovanja izhodišč, ki bi smiselno, sistematično in kakovostno opredelila ter zastavila nadaljnji razvoj športa. Glavna tema srečanja je bila podrobnejša analiza Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v občini Postojna. Udeleženci so se seznanili z vsebino veljavnega odloka in meril, nato pa so imeli možnost podati svoje predloge ter pripombe.

Drugi sklop razprav je potekal na temo anket med športnimi društvi in občani. Na podlagi zbranih podatkov iz anket so bile izvedene tematske razprave z različnimi skupinami deležnikov. Posebej so bile organizirane razprave z predstavniki športnih društev, kjer so bila izpostavljena vprašanja povezana z delovanjem, financiranjem in razvojnimi potrebami društev. Vzporedno so potekali tudi pogovori z upravljavci športne infrastrukture, kjer so bila obravnavana vprašanja upravljanja, dostopnosti in potrebnih izboljšav.

5. faza – Priprava osnutka strategije

Na podlagi vseh preteklih faz je bil pripravljen osnutek strategije, ki je vključeval analizo stanja, strateške cilje, operativne ukrepe, kazalnike in metodologijo spremljanja. Osnutek je bil predstavljen članom komisije, športni zvezi in občinski upravi, z možnostjo podajanja pripomb in dopolnitev. Športna zveza je podala komentarje, ki so bili smiselno upoštevanji v strategiji.

6. faza – Vsebinsko usklajevanje z občinskim vodstvom

V nadaljevanju je sledila vsebinska razprava in usklajevanje z vodstvom Občine Postojna in zunanjim izvajalcem, kjer so bile obravnavane ključne tematike strategije, kot so: sistem financiranja športnih društev, pristopi k enotnemu upravljanju objektov, dolgoročni cilji na področju infrastrukture ter možnosti povezovanja športa z drugimi področji (npr. turizem, izobraževanje, zdravje). V tej fazi so se oblikovali okvirji za posamezne vsebinske stebre strategije.

7. faza – Priprava prenovljenega osnutka in povratno usklajevanje

Na podlagi pripomb in razprav z občinskim vodstvom ter ob upoštevanju stališč komisije je bila pripravljena nova, dopolnjena verzija osnutka strategije. Posodobljen dokument je bil ponovno predstavljen članom komisije, ki so podali dodatne vsebinske in tehnične pripombe, kar je omogočilo končno vsebinsko uskladitev strategije pred zaključnim potrjevanjem.

Dokument je bil po standardnem postopku podan v javno obravnavo, kjer je lahko zainteresirana javnost podala mnenja in pripombe. Športna zveza Postojna je dokument predstavila lokalnim športnim društvom, ki so se lahko opredelila do vsebine dokumenta.

8. faza – Zaključna uskladitev in potrditev dokumenta

Po vključenih pripombah in vsebinskih dopolnitvah je bil dokument dokončan in pripravljen za obravnavo v občinskih organih. Zaključna faza vključuje uradno potrditev strategije in predstavlja temelj za njeno nadaljnjo uporabo ter spremljanje učinkov v prihodnjem obdobju.

3 STANJE IN ANALIZA ŠPORTA V POSTOJNI

Razvoj športa v občini Postojna temelji na bogati tradiciji športnega udejstvovanja ter aktivni vlogi športnih društev, klubov in izobraževalnih ustanov. Občina razpolaga z raznoliko športno infrastrukturo, ki omogoča izvajanje tako tekmovalnega kot rekreativnega športa, hkrati pa se sooča z izzivi glede posodobitve objektov in izboljšanja dostopnosti za vse prebivalce (npr. med vikendi, počitnicami in v večernih urah). Izboljšanje dostopnosti se bo zato osredotočalo na fizične prilagoditve objektov, boljši sistem upravljanja ter širšo časovno razpoložljivost športne infrastrukture za vse občane.

V okviru analize je bilo pregledano trenutno stanje športa v občini, vključno z obsegom športnih programov, številom vključenih prebivalcev, stanjem športnih objektov ter vlogo športnih organizacij.

3.1 Analiza športa občanov v občini Postojna

Analiza občanov Postojne je bila narejena na reprezentativnem vzorcu 459 oseb, zato lahko rezultati analize pripomorejo k pripravi kvalitetne strategije. Analiza je bila izvedena v novembru 2024.

Rezultati ankete kažejo, da je šport pomemben del vsakdanjega življenja večine prebivalcev občine Postojna, čeprav obstajajo razlike v pogostosti in načinu udejstvovanja. Termin izvajanja športnih dejavnosti je glede na rezultate zelo fleksibilen. Skoraj polovica anketirancev je športno aktivna skozi ves teden, kar nakazuje na redno vključevanje telesne dejavnosti v vsakdan, medtem ko jih 28,7 % športne aktivnosti izvaja predvsem ob vikendih, kar kaže na prilagajanje športnih dejavnosti prostemu času. Petina občanov je aktivna med tednom, le 5,3 % pa se športno udejestvuje pretežno med dopustom. Pogostost športne aktivnosti med prebivalci je visoka, saj se jih 40,7 % s športom ukvarja tri- do petkrat tedensko, 37,2 % enkrat do dvakrat tedensko, 8,1 % pa vsak dan. Najpogostejša ovira za telesno dejavnost je pomanjkanje časa, ki ga kot razlog navaja 74,9 % vprašanih, sledijo zdravstvene težave (22,5 %) in finančne ovire (6,9 %).

Na vprašanje o tem, koliko prostega časa ima posameznik je dobra polovica anketirancev odgovorila, da ima srednjo količino prostega časa, ki znaša od 2 do 3 ure na dan. Tretjina jih ima malo prostega časa (do 1 uro), kar kaže na to, da ima ta skupina precej omejene možnosti za angažiranje v prostovoljnih ali športnih aktivnostih. Le 11,9 % anketirancev ima veliko prostega časa (več kot 3 ure), kar pomeni, da le manjši delež ljudi razpolaga z večjo količino prostega časa za aktivnosti, kot je šport. To kaže na pomembnost optimiziranja prostega časa za športne aktivnosti, da bi čim več ljudi vključili v športne dejavnosti. Tri petine anketirancev prosti čas delno namenja športu, dobra tretjina pa prosti čas v celoti namenja športu, kar nakazuje precejšnjo angažiranost v športu. Le 4,0 % anketirancev ne namenja prostega časa športnim dejavnostim, kar pomeni, da je za večino ljudi šport vsaj občasno vključena aktivnost, kar kaže na močno prisotnost telesne dejavnosti v življenju občanov in visoko stopnjo ozaveščenosti o pomembnosti telesne aktivnosti med občani.

Analiza kaže, da 40,7 % anketirancev namenja manj kot 50 € mesečno za športne aktivnosti in povezane stroške, kar nakazuje na zmeren pristop k porabi za šport. Tretjina jih porabi 50–100 €, 15,8 % jih porabi 101–150 €, medtem ko 7,9 % anketirancev porabi 151–200 € mesečno za šport, kar kaže na nekoliko večjo angažiranost v smislu naložb v športne dejavnosti in

opremo. Le 4,7 % anketirancev porabi nad 200 €, kar pomeni, da ta skupina precej bolj intenzivno vlaga v športne aktivnosti in opremo. Ocenjujemo, da se 51,4 % anketirancev udeležuje brezplačnih športnih aktivnosti v občini, 42,5 % anketirancev pa se teh aktivnosti ne udeležuje, kar nakazuje, da še vedno obstaja precejšnja skupina, ki ne izkorišča brezplačnih športnih možnosti. 43,7 % anketirancev se ukvarja s športom v neorganizirani obliki, kar pomeni, da vadba poteka brez strokovnega vodstva. Ena tretjina anketirancev izvaja šport v obeh oblikah, tako v organizirani kot v neorganizirani obliki, kar nakazuje fleksibilnost in mešan pristop k športnim aktivnostim. Le 18,8 % anketirancev se ukvarja s športom v organizirani obliki, kjer vadba poteka pod strokovnim vodstvom.

Podatki kažejo, da je v občini Postojna najbolj popularno pohodništvo, sledi ji splošna vadba, kolesarstvo in nato košarka. Ostali športi, kot so odbojka, smučanje, balinanje, plezanje in drugi, so manj zastopani, vendar še vedno pomembni za majhen delež anketirancev. Podatki kažejo, da so zunanje večnamenske športne površine in pohodne poti najbolj uporabljena športna infrastruktura v občini Postojna. Načeloma so uporabniki zadovoljni z obstoječim stanjem športne infrastrukture, vendar je bilo kljub temu podanih nekaj predlogov za izboljšave - večina anketirancev meni, da bi bila prenova igrišč in dvoran (53,2 %) nujna za izboljšanje športne infrastrukture v občini. Več zelenih površin za športne aktivnosti in nadgradnja notranjih prostorov sta prav tako med odgovori, kar kaže na željo po večji kakovosti obstoječih prostorov in večjem dostopu do narave. Boljša dostopnost za vse prebivalce (24,9 %) in več parkirnih mest pri športnih objektih (35,6 %) sta pomembna za večjo inkluzivnost in udobje. Zanimiva je tudi visoka podpora za namestitve dodatne športne opreme (40,1 %), kar kaže na potrebo po boljši opremljenosti športnih objektov.

Ocenjujemo, da 48,2 % anketirancev ni članov nobenega lokalnega športnega društva. Med tistimi, ki so vključeni, je članstvo razpršeno med različna društva, saj so prisotni številni manjši klubi in društva z majhnimi deleži članov, vendar pa jasno prevladuje trend, da je velika skupina anketirancev še vedno izven strukturiranih športnih društev.

Na vprašanje glede digitalizacije športnih objektov je 78,7 % anketirancev podprlo uvedbo elektronskih sistemov rezervacij in sledenje uporabe prostorov za športne objekte v občini, kar kaže na široko podporo za modernizacijo in izboljšanje dostopa do športnih površin. Več kot polovica anketirancev bi podprlo uvedbo 'pametnih' športnih objektov, kar kaže na precejšnjo podporo za tehnološke inovacije v športu.

Prav tako je izražena pobuda po več športnih programih za otroke do 15 let (21,3 %), kar kaže na pomembnost programov za mlajše generacije. Sledi želja po več programih za osebe od 40 do 49 let ter osebe starejše od 60 let. Manjši delež anketirancev si želi več programov za mladostnike (15-20 let) in osebe od 50 do 59 let. Programi za mlade odrasle (21-29 let) in srednje stare odrasle (30-39 let) so najmanj zahtevani, saj večina anketirancev ni izrazila želje po dodatnih programih za te starostne skupine.

Celotna analiza potrjuje, da ima šport pomembno vlogo v življenju prebivalcev, vendar je za povečanje udeležbe in pogostosti telesne dejavnosti potrebno razviti ukrepe, ki bodo naslavljali ključne ovire ter spodbujali redno in raznoliko športno udejstvovanje v občini.

3.2 Analiza športnih društev v občini Postojna

V občini Postojna je registriranih 75 društev, katerih glavna registrirana dejavnost je šport, od tega Občina finančno podpira športne programe preko trideset društev. Največ društev

najdemo v panogah: balinanje, karate, košarka in smučanje. Zastopane pa so še naslednje panoge: strelstvo, kegljanje, lokostrelstvo, šah, nogomet, atletika, bowling, ribištvo, kolesarjenje, inline hokej in splošna vadba.

Društev je v občini veliko, vendar zadnje analize kažejo, da je v sofinancirane športne aktivnosti vključenih le 1.897 občanov, kar predstavlja 10,8 % občanov. Tabela 1 prikazuje strukturo izvajalcev LPŠ v Postojni.

Tabela 1: Struktura izvajalcev LPŠ po panogah

Športna panoga	Št. izvajalcev v letu 2024
Nogomet	1
Košarka	2
Karate	3
Balinanje	3
Kegljanje	1
Bowling	1
Smučanje	2
Šah	1
Lokostrelstvo	1
Strelstvo	1
Inline hokej	1
Šport invalidov	1
Kolesarstvo	1
Atletika, tek	2
Ribištvo	1
Bridge	1
Planinstvo	1
Ostalo (rekreacija)	7
Šole (prom. Šport in ŠŠT)	4
Skupaj izvajalcev	35

V novembru 2024 so bila društva pozvana, da povzamejo svoje programe in potrebe z namenom priprave strategije. Na vprašalnik se je odzvalo 35 društev, med njimi so tudi člani nacionalnih panožnih zvez. V povprečju imajo društva 90 aktivnih članov. 46 % društev je s prejetimi sredstvi LPŠ (sofinanciranje s strani občine) zadovoljnih, 17 % delno zadovoljnih in 37 % društev z višino sredstev in vsebinsko delitvijo ni zadovoljnih. Različni razlogi za nezadovoljstvo z višino prejetih sredstev iz LPŠ vključujejo več dejavnikov. Nekateri menijo, da se selekcijam od 12 do 19 let daje preveliko težo pri vrednotenju v okviru javnega razpisa. Drugi poudarjajo potrebo po obnovi infrastrukture. Nekateri se ne prijavljajo na razpise in zato ne morejo oceniti zadovoljivosti sredstev. Pojavljajo se tudi pobude, da bi sistem financiranja na razpisih upošteval tudi potrebe in stroške za dejavnost članskih ekip, kar bi omogočilo daljšo športno kariero in povečalo konkurenčnost lokalnih športnikov na državni ravni. Nekatera društva izražajo nezadovoljstvo z načinom razvrstitve posameznih izvajalcev LPŠ v razrede A, B in C.

Odgovori na vprašanje o potrebnih izboljšavah glede organizacijskih vidikov in časovne dostopnosti so zelo raznoliki. Nekateri uporabniki menijo, da izboljšav ne potrebujejo ali da sami upravljajo z organizacijo v svojih objektih, zato nimajo vpogleda v druge objekte. Nekateri so zadovoljni s trenutnim stanjem in nimajo predlogov za izboljšave. Drugi pa izpostavljajo specifične potrebe, kot so boljša dostopnost sanitarij in garderob ter večja dostopnost telovadnic osnovnih šol ob sobotah, nedeljah, praznikih in počitnicah. Nekateri uporabniki so

odvisni od vremena za določanje terminov, medtem ko drugi ne uporabljajo športne infrastrukture in zato ne morejo podati ocen. Na splošno se zdi, da je večina uporabnikov zadovoljna z obstoječimi organizacijskimi vidiki in časovno dostopnostjo, vendar obstajajo posamezne potrebe po izboljšavah, zlasti glede dostopnosti objektov ob praznikih in vikendih.

Odgovori na vprašanje o drugih predlogih za izboljšave na področju športa v občini vključujejo več ključnih točk. Nekateri menijo, da bi bilo treba nagraditi tista društva, ki aktivno sodelujejo z drugimi društvi in se medsebojno povezujejo, še posebej znotraj istih športnih panog, kar bi lahko spodbudilo večjo vključenost in prizadevanja med športnimi organizacijami. Poudarjena je tudi potreba po večji podpori ekipnim športom za dekleta, kar bi prispevalo k enakopravnosti in spodbujanju ženskega športa.

Poleg tega je bil izpostavljen predlog za izgradnjo pokritega bazena v mestu Postojna, kar bi izboljšalo možnosti za plavanje in druge vodne športe skozi vse leto. Nekateri uporabniki so tudi poudarili potrebo po zagotavljanju enakih pogojev za vse športe, kar bi omogočilo pravičnejšo porazdelitev virov in priložnosti za vse športne panoge. Na splošno se predlogi osredotočajo na spodbujanje sodelovanja, enakopravnosti med spoloma in izboljšanje športne infrastrukture, kar bi prispevalo k boljšemu razvoju športa v občini.

3.3 Analiza Odloka o postopku in merilih sofinanciranja letnega programa športa (LPŠ)

V sklopu priprave strategije je bila izvedena tudi predstavitev obstoječega Odloka o postopku in merilih sofinanciranja LPŠ (v nadaljevanju Odlok). Razprava številnih predstavnikov različnih športnih panog v naši lokalni skupnosti je pokazala, da je šport v Postojni pomemben in da si vsi udeleženci prizadevajo za njegov nadaljnji razvoj, tudi oblikovanje formalnih podlag, ki bodo resnično odražale potrebe in želje naše lokalne skupnosti. V okviru razprave je bilo podanih precej stališč, pripomb in predlogov za spremembe Odloka, ki jih so jih zainteresirani lahko podali tudi v pisni obliki. V prihodnjem obdobju bo na podlagi zbranih mnenj in predlogov, hkrati pa s sledenjem določilom krovnega Zakona o športu, pripravljen predlog sprememb in dopolnitev Odloka, ki bo predstavljal temelj za financiranje športnih programov v občini. Glede na potek razprave in podane predloge bomo pri pripravi novega Odloka posebno pozornost namenili obravnavi naslednjih področij:

- možnosti razdelitve razpisanih sredstev na ekipne in individualne športne panoge, saj se narava izvajanja teh programov precej razlikuje
- preučitev ustreznosti sistema razvrščanja izvajalcev LPŠ v razrede, ki predstavljajo delež sofinanciranja
- preučitev možnosti zagotovitve brezplačne uporabe športnih objektov, glede na odobreni obseg sofinanciranega programa, za vse starostne kategorije
- preučitev ustreznosti meril za vrednotenje strokovnega kadra
- preučitev možnosti dodatnega sofinanciranja na področju kakovostnega in vrhunškega športa

Spremembe in dopolnitve obstoječega Odloka bodo pripravljene skladno z veljavno zakonodajo ter smernicami OKS, pri čemer bodo upoštevane tudi specifične in potrebe lokalnega okolja.

3.4 Izvajanje letnega programa športa - LPŠ

V nadaljevanju bomo prikazali podatke o višini sredstev, ki jih je Občina Postojna zagotovila za izvajanje celotnega Letnega programa športa – LPŠ v obdobju 2020-2024.

Kot prikazuje Tabela 2, je v obdobju 2020–2024 Občina Postojna pomembno okrepila vlaganja v šport. Višina sredstev, namenjenih izvajanju LPŠ, se je v tem času skoraj štirikrat povečala in sicer s približno 655.000 evrov v letu 2020 na več kot 2,4 milijona evrov v letu 2024. Ob tem se je tudi delež sredstev za LPŠ v okviru celotnega občinskega proračuna povečal s 2,42 % na 6,36 %.

Tabela 2: Proračunska sredstva Občine Postojna 2020-2024

Leto	Višina celotnega sprejetega proračuna	Višina sprejetega LPŠ	Vzdrževanje športnih objektov in površin	Investicije in projekti	Programi športa (JR)	Ostalo
2020	27.136.236 €	655.534 €	131.503 €	109.349 €	250.000 €	164.681 €
2021	22.715.028 €	987.590 €	234.195 €	244.502 €	255.000 €	253.891 €
2022	27.259.926 €	1.192.760 €	270.245 €	378.165 €	255.000 €	289.348 €
2023	32.725.716 €	1.290.069 €	280.375 €	453.782 €	255.000 €	300.911 €
2024	38.445.411 €	2.444.454 €	294.028 €	1.560.770 €	270.000 €	319.655 €

* Delovanje Zavoda Znanje – OE Šport in Športne zveze Postojna ter upravljanje športnih objektov v lasti Občine

Vzporedno z rastjo skupnih sredstev so se povečale tudi posamezne postavke. Sredstva za vzdrževanje športnih objektov in površin so se skoraj podvojila, kar kaže na skrb za dolgoročno uporabnost obstoječe infrastrukture. Financiranje programov športa preko javnih razpisov je bilo v vseh petih letih stabilno, z rahlim povečanjem v letu 2024.

Poleg sofinanciranja različnih investicij v športno infrastrukturo Občina Postojna pomembno prispeva tudi z zagotavljanjem prostorov, kot so igrišča, poligoni, dvorane in druge športne površine, ki so ključne za izvedbo teh programov. Občina nudi tako zemljišča kot tudi obstoječe objekte za športne dejavnosti, s čimer omogoča izvedbo investicij v športne površine, kolesarske steze, fitnes na prostem ter obnovo športnih dvoran.

3.5 Sofinanciranje športnih programov

3.5.1 Pregled sofinanciranih programov v okviru LPŠ (javni razpis)

V nadaljevanju bomo predstavili analizo razvoja sofinanciranja društev v obdobju med letoma 2020 in 2024, ki vključuje tako višino dodeljenih sredstev kot tudi število društev, ki so prejela finančno podporo. Nadzor nad izvajanjem LPŠ izvaja Občina Postojna.

Tabela 3 in Slika 1 prikazujeta podatke o višini sofinanciranja in številu društev, ki so bila deležna podpore v obdobju od leta 2020 do leta 2024. V letu 2020 so bila dodeljena sredstva v višini 214.169,26 €, kar je omogočilo sofinanciranje 32 društev. V letu 2021 se je znesek povečal na 237.613,56 €, pri čemer je število sofinanciranih društev ostalo stabilno pri 33. V letu 2022 je dodeljeni znesek narasel na 252.859,49 €. V letu 2024 se je sofinanciranje še povečalo, saj je znesek dosegel 272.417,63 €, pri čemer je bilo sofinanciranih 35 društev.

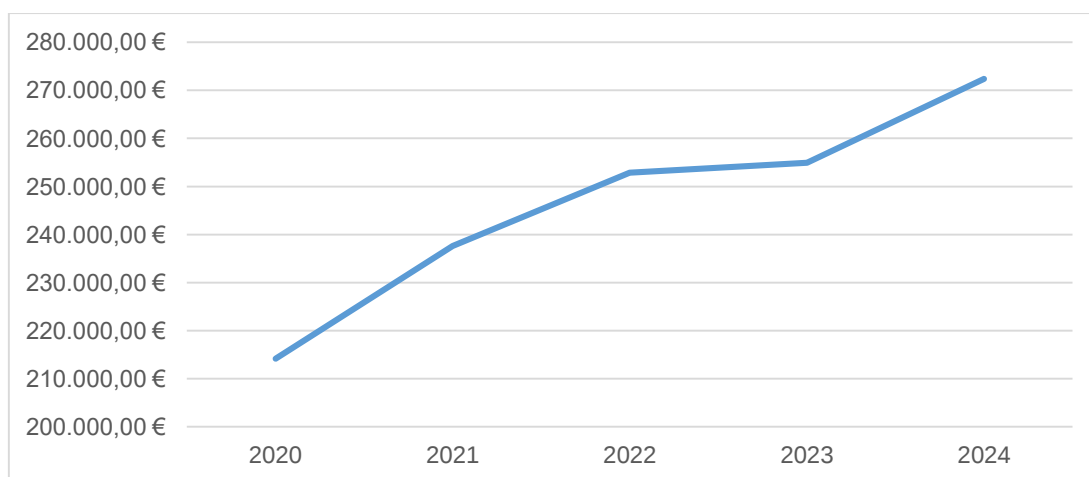
Povečanje dodeljenih sredstev skozi leta nakazuje pozitiven trend naraščanja podpore društvom, kar odraža rast in širitev obsega sofinanciranja.

Tabela 3: Vpogled v sofinanciranje društev po letih

Leto	Razpisana sredstva		Realizacija na dan 31. 12.	Število sofinanciranih društev
	Skupaj v €	Od tega za uporabo objektov	Skupaj v €	
2020	250.000,00 €	85.407,00 €	214.169,26 €	32
2021	255.000,00 €	68.976,00 €	237.613,56 €	33
2022	255.000,00 €	93.922,00 €	252.859,49 €	32
2023	255.000,00 €	95.079,00 €	254.904,96 €	33
2024	270.000,00 €	97.005,00 €	272.417,63 €	35

Pomembno je poudariti, da se stroški uporabe športnih objektov povečujejo, predvsem zaradi večjega obsega dejavnosti, a se ta sredstva v večini primerov vrnejo v občinski proračun, saj gre za objekte oziroma površine v lasti občine, ki je upravičena do uporabnine. Kljub temu pa trenutni sistem dostopnosti ni optimalen, saj so športni objekti večinoma namenjeni organiziranim vadbenim skupinam, odprtost med vikendi, šolskimi počitnicami in v večernem času pa je omejena.

Slika 1: Vrednost sofinanciranja društev v obdobju 2020-2024

V nadaljevanju bomo prikazali podatke o številu udeležencev, št. sofinanciranih programov in dodeljenih sredstvih v obdobju od leta 2020 do 2024, skupaj z analizami višine sredstev na udeleženca. Naslednji podatki bodo ponazorili trend rasti števila udeležencev, hkrati pa bodo izpostavili nihanja v višini sredstev na udeleženca, ki so se spreminjala glede na število vključenih oseb. Poudarili bomo opazen padajoč trend sredstev na udeleženca, kar bo izhodišče za nadaljnje razmisleke o potrebi po prilagoditvi višin sredstev v prihodnosti.

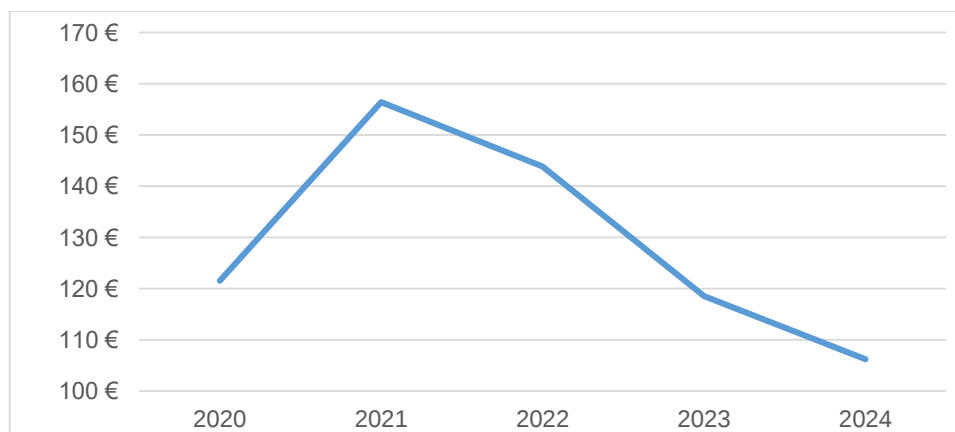
Tabela 4 prikazuje, da so sredstva in število udeležencev v obdobju od leta 2020 do 2024 rahlo naraščala. Število udeležencev je zraslo s 1.765 v letu 2020 na 2.179 v letu 2024, medtem ko je število programov nihalo med leti. V letu 2021 je upadlo in nato v letu 2023 ponovno zraslo. Tudi sredstva so sledila temu trendu povečevanja udeležencev in se povečala z 214.500,00 € v letu 2020 na 231.500,00 € v letu 2024. V tem času so bila sredstva vsako leto nekoliko višja, kar sovпада s postopnim povečevanjem števila udeležencev.

Tabela 4: Sofinanciranje programov

Leto	2020	2021	2022	2023	2024
Število udeležencev	1.765	1.416	1.540	1.894	2.179
Število programov	157	135	137	147	147
Višina sredstev	214.500 €	221.500 €	221.500 €	224.500 €	231.500 €
Višina sredstev/ udeleženca	121,53 €	156,43 €	143,83 €	118,53 €	106,24 €

Slika 2 prikazuje spremembe v višini sredstev na udeleženca v obdobju petih let. V letu 2020 je bilo za vsakega udeleženca namenjenih 121,53 €, nato pa je ta znesek v naslednjih letih nekoliko nihal. V letu 2021 je višina sredstev na udeleženca narasla na 156,43 €, kar gre pripisati manjšemu številu udeležencev programov zaradi ukrepov za zamejitev epidemije Covid-19. V letu 2022 so sredstva nekoliko upadla, in sicer na 143,83 €. V letu 2023 je znesek ponovno padel na 118,53 €, medtem ko je v letu 2024 znašal 106,24 €. Ta nihanja so rezultat spreminjajočega se števila udeležencev in dodeljenih sredstev, pri čemer je v nekaterih letih število udeležencev raslo hitreje kot sredstva. Opažamo padajoč trend sredstev na udeleženca, kar je treba nasloviti, saj bo v prihodnosti cilj povečati ta znesek, da bi zagotovili ustrezno podporo udeležencem.

Slika 2: Gibanje sredstev na udeleženca v obdobju 2020-2024

Za potrebe dodatne analize je bila opravljena tudi primerjava višine sredstev na udeleženca s sosednjimi občinami. Ugotovljeno je bilo, da se občina Postojna uvršča nekje v povprečje sosednjih občin glede na ta kazalnik. Vendar pa zgolj povprečna višina sredstev dolgoročno ne bo zadoščala, če želimo povečati članstvo v društvih, spodbuditi višjo kakovost programov in izboljšati dostopnost športne infrastrukture. S tem namenom bo treba razmisliti o postopnem zvišanju sredstev, namenjenih športu, zlasti v luči rasti stroškov izvajanja programov in potreb po večji vključitvi različnih starostnih skupin v organizirano športno dejavnost.

Kljub pozitivnemu trendu pa analiza stanja kaže, da za bolj učinkovit in strateško usmerjen razvoj športa v občini potrebujemo dodatna sredstva. Ocenjujemo, da bi bilo za stabilno in dolgoročno izvajanje ključnih ukrepov na področju izvajanja programov športa (JR) potrebno postopoma zagotoviti sredstva v višini najmanj 1,8 % rednega dela občinskega proračuna (brez investicijskega dela). Ta dodatna sredstva bi omogočila boljše načrtovanje, večjo podporo športnim društvom, izboljšanje dostopnosti infrastrukture ter razvoj programov za različne ciljne skupine.

3.5.2 Pregled strukture financiranja izvajalcev LPŠ

Za boljše razumevanje finančne slike športnih društev v občini Postojna smo v Tabela 5 prikazali strukturo njihovih prihodkov po posameznih virih financiranja za leto 2023. Predstavljeni so glavni finančni viri, ki so društvom omogočali izvajanje programov v okviru Letnega programa športa. Pregled vključuje tako javne kot zasebne vire in prikazuje tako absolutne zneske kot njihov relativni delež v skupni finančni konstrukciji. Tabela prikazuje strukturo financiranja športnih društev v občini Postojna, pri čemer največji delež predstavljajo prihodki iz občinskega proračuna, in sicer 253.370,02 € oziroma 36 % celotnega finančnega obsega. Sledijo prihodki iz članarin in vadnin (220.048,71 €) ki skupaj tvorijo 32 % vseh prihodkov. Drugi prihodki, vključno s prihodki javnega značaja, predstavljajo skupno 19 %.

Tabela 5: Struktura financiranja športnih društev, ki so izvajalci LPŠ

Viri financiranja	Vsota v €		Delež v %
Prihodki iz občinskega proračuna	253.370,02 €	253.370,02 €	36 %
Članarine	100.644,40 €	220.048,71 €	32 %
Vadnine	119.404,31 €		
Sponzorska sredstva	68.238,88 €	94.147,89 €	14 %
Donatorska sredstva	25.909,01 €		
Drugi prihodki	87.283,27 €	87.283,27 €	13 %
Drugi prihodki javnega značaja	39.899,13 €	39.899,13 €	6 %
Skupaj		694.749,02 €	100 %*

* Zaradi zaokroževanja lahko skupna vsota presega 100%

Pri sponzorskih in donatorskih sredstvih (94.147,89 €) pa je zaznati nizek delež, saj skupaj predstavljajo le 14 % vseh prihodkov. To kaže na pomanjkanje tesnejših povezav med športnim sektorjem in lokalnim gospodarstvom. Kljub prizadevanjem nekaterih društev za aktivno iskanje sponzorjev, se pogosto srečujejo z omejeno pripravljenostjo podjetij, da vlagajo v šport, kjer tovrstne podpore niso vedno prioriteta. Zato je treba v prihodnje ustvariti bolj povezovalno okolje, ki bo motiviralo tako društva kot tudi podjetja za dolgoročne in stabilnejše sodelovanje in bodo ta vračala v okolje in družbo kjer delujejo. Celotni prihodki znašajo 694.749,02 €, kar omogoča osnovno delovanje društev, vendar obstoječa struktura financiranja ne zagotavlja optimalnih pogojev za razvoj in širitev programov.

Ugotavljamo, da so programi LPŠ v sedanji obliki in obsegu nezadostno financirani. Za potrebe obsežnejšega in kakovostnega delovanja športnih društev pa bi bilo potrebno zagotoviti več sredstev. S povečevanjem obsega dejavnosti, širitvijo programov za različne ciljne skupine ter večjimi zahtevami po strokovnem kadru in infrastrukturi, se povečujejo tudi stroški izvajanja dejavnosti. Ob tem pa razpoložljiva sredstva iz LPŠ ne zadoščajo za pokritje osnovnih potreb, kar omejuje razvoj potencialov športnih društev, zmanjšuje stabilnost njihovega delovanja ter otežuje dolgoročno načrtovanje.

Tabela 6 prikazuje strukturo stroškov izvajalcev LPŠ v letu 2023, pri čemer so prikazani tako zneski posameznih stroškovnih kategorij kot tudi njihov delež v skupni vsoti. Največji delež predstavljajo drugi materialni stroški (30 %), kamor sodijo izdatki za opremo, vzdrževanje, prevoze in podobno, kar kaže na širok nabor operativnih potreb športnih društev. Sledijo stroški najema športnih objektov (22 %), ki pomembno vplivajo na finančno stabilnost izvajalcev.

Tabela 6: Struktura stroškov športnih društev, ki so izvajalci LPŠ (v letu 2023)

	Stroški oz. odhodki v €	Delež v %
Najem športnih objektov	153.478,73 €	22 %
Stroški dela strokovnega kadra	133.786,11 €	19 %
Obveznosti do NPŠZ	104.265,88 €	15 %
Drugi materialni stroški	211.083,52 €	30 %
Drugo	92.134,78 €	13 %
Skupaj	694.749,02 €	100 %

Stroški dela strokovnega kadra znašajo 19 %, kar kaže na velik pomen usposobljenih trenerjev in drugih športnih delavcev. Obveznosti do nacionalnih panožnih športnih zvez (15 %) vključujejo članarine, licenčnine in podobne dajatve, medtem ko preostanek (13 %) zajema druge, manjše ali specifične stroške. Iz tabele je razvidno, da so v letu 2023 stroški uporabe športnih objektov in površin znašali 153.478,73 €, Občina pa je preko javnega razpisa za namen kritja teh stroškov zagotovila 95.000 €. Iz navedenega izhaja, da je potrebno zagotoviti več proračunskih sredstev za kritje teh stroškov ali pa zagotoviti izvajalcem LPŠ brezplačno uporabo javnih športnih objektov in površin, v obsegu, do katerega so upravičeni na podlagi meril razpisa. Prav tako je razvidno, da so društva sama namenila 22 % lastnih sredstev za najem objektov v letu 2023.

Ob upoštevanju pričakovanj, da se bo v prihodnosti povečalo število članov v športnih društvih, modernizirali programi, okrepil strokovni kader ter hkrati naraščajo tudi stroški zaradi inflacije, je pričakovati, da se bo skupni obseg stroškov izvajanja programov LPŠ še povečal. Ob upoštevanju tega dejstva ter na podlagi trenutnega stanja in večanja stroškov lahko ugotovimo, da bo potrebno zagotoviti dodatna sredstva v občinskem proračunu za področje športa, saj bo ustrezna finančna podpora ključna za zagotavljanje kakovostne in dostopne športne ponudbe v občini.

3.6 Analiza športnih površin v občini Postojna

Občina meri 270,3 km², gostota prebivalstva je 61 na km², v Sloveniji pa 102 prebivalcev na km². Sredi leta 2023 je imela občina približno 17.520 prebivalcev (približno 9.130 moških in 8.390 žensk). Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 27. mesto.

V predlogu za obravnavo NPŠ v RS za obdobje 2024-2033 je v skladu s priložo 2 (Strategija razvoja športne infrastrukture v RS 2024-2033) na prebivalca zagotovljeno minimalno 0,35 m² pokritih vadbenih prostorov in 3,2 m² nepokritih vadbenih prostorov⁷ (glej Tabela 7).

Tabela 7: Izračun minimalnega standarda športnih površin v občini Postojna

Vrsta površin	Normativ	Izračun površin
Pokrite vadbene površine	0,35 m ² / prebivalca	0,35 x 17.520 = 6.132 m ²
Nepokrite vadbene površine	3,2 m ² / prebivalca	3,2 x 17.520 = 56.064 m ²

V občini Postojna razpoložljive pokrite vadbene površine znašajo 10.915 m², kar predstavlja presežek normativa, ki znaša 6.132 m² (glej Tabela 8). Doseganje normativa za pokrite površine tako znaša 178 %, kar pomeni, da Občina postavlja visoke standarde glede

⁷ Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Športna infrastruktura (<https://www.gov.si teme/sportna-infrastruktura/>)

zagotavljanja prostorov za športne dejavnosti v pokritih objektih. Ta presežek površin omogoča širšo izbiro športnih aktivnosti za prebivalce, kar prispeva k večji kakovosti življenja in spodbujanju telesne dejavnosti v vseh vremenskih razmerah. S tem Občina izkazuje tudi svojo pripravljenost na povečanje kapacitet športnih objektov, kar je ključnega pomena za prihodnje načrte razvoja športne infrastrukture.

Tabela 8: Primerjava pokritih javnih vadbenih površin v občini Postojna

Razpoložljive pokrite površine*	10.915 m²
Normativ	6.132 m ²
Doseganje normativa	178 %

**Vključuje tudi dvorano SGLZŠ v izgradnji*

Kar se tiče nepokritih vadbenih površin, občina Postojna razpolaga s 56.509 m², kar prav tako presega normativne zahteve, ki znašajo 56.064 m² (glej Tabela 9). Doseganje normativa za nepokrite površine znaša 100,8 %, kar pomeni, da občina tudi pri nepokritih površinah zagotavlja dovolj površin za športne aktivnosti na odprtem ter omogoča ustrezno podporo različnim športnim dejavnostim in rekreaciji v naravi. Površine so pomembne za zagotavljanje potrebne infrastrukture, zlasti v toplejših mesecih, ko so odprti športni objekti bolj v uporabi.

Tabela 9: Primerjava nepokritih javnih vadbenih površin v občini Postojna

Razpoložljive nepokrite površine	56.509 m²
Normativ	56.064 m ²
Doseganje normativa	100,8 %

Športne površine, tako notranje kot zunanje, se tako ponekod soočajo z nezadostnim ali neenakomernim vzdrževanjem, kar vpliva na uporabniško izkušnjo in zadovoljstvo občanov. Čiščenje in redna oskrba objektov pogosto nista ustrezno urejena, kar dodatno poudarja potrebo po bolj organiziranem in sistematičnem pristopu. Ključna naloga strategije bo zato vzpostavitev dolgoročnega, načrtnega in finančno vzdržnega sistema enotnega upravljanja in vzdrževanja večine javnih športnih površin ter urediti nov popis javnih športnih površin in objektov, nato pa jih vnesti tudi v razvid športnih objektov, s ciljem izboljšanja njihove funkcionalnosti, dostopnosti in trajnostne uporabe skozi vse leto. Občina trenutno nima izdelanih dolgoročnih načrtov vzdrževanja, investicije se večinoma izvajajo odzivno, ko se pojavijo konkretne potrebe, kar pogosto povzroči zamike zaradi omejenih proračunskih sredstev in dolgotrajnih postopkov.

Kot prikazuje Tabela 10, je v preteklih letih Občina Postojna že namenila pomembna sredstva za izboljšanje športne infrastrukture, kar kaže na dolgoročno usmeritev v razvoj športnega okolja. Med večjimi investicijami v preteklosti izstopa predvsem izgradnja kolesarske poti na Poljane v letu 2020 v višini 186.000 €, pa tudi prenova različnih športnih objektov, kot sta košarkarsko igrišče v Grobiščah in Športni park Postojna, ki je bil deležen obnove večnamenskih športnih igrišč za košarko in nogomet v športnem parku Postojna v letih 2021 in 2022. Leta 2022 so bila sredstva prav tako namenjena ureditvi igrišča za odbojko na mivki in urejanju površin v Zeleni dvorani. V letu 2023 se je nadaljevalo z razvojem infrastrukture, kot na primer z investicijo v obnovo igrišča za inline hokej, pridobljeno je bilo tudi gradbeno dovoljenje za obnovo Športnega parka Postojna, medtem ko so se v letu 2024 izvedle številne posodobitve, vključno z ureditvijo stopnišča pri vojaškem stadionu, obnovo igrišča na Velikem Ubelskem in začetkom večje naložbe – izgradnjo nove športne dvorane SGLŠ, ki bo zaključena v letu 2025. Poleg tega so bila sredstva v letu 2025 predvidena še za ureditev večnamenskega igrišča na Rožni ulici in nakup opreme za namizni tenis.

Občina Postojna je za izvedbo nekaterih investicij uspešno kandidirala na razpisih MGTŠ, FŠO in drugih razpisih.

Občina Postojna je prevzela kočo Mladika in v njej izvedla številne investicije. Med pomembnejšimi so: vzpostavitev vodovoda, ureditev požarnega reda (vključno z namestitvijo dimniške kape, vratc in detektorja za ogljikov monoksid ter odstranitvijo dovodne cevi nad nefunkcionalno napo), posodobitev igral in ograje, celovita prenova električne napeljave, namestitev urbanih elementov (klopi, smetnjaki), odstranitev dotrajanega jurčka ter ureditev balinišča.

Tabela 10: Pregled vlaganj Občine Postojna v preteklih letih v športno infrastrukturo

Leto	Sredstva	Infrastruktura
2020	43.000,00 €	Košarkarsko igrišče v Grobiščah (izgradnja večnamenskega igrišča)
2020	186.000,00 €	Kolesarska pot na Poljane (izgradnja kolesarske poti)
2021	36.500,00 €	Športni park Postojna (nova oprema za garderobe in letveniki v večnamenski dvorani, novi sedeži na tribunah, novi del ograje, mreže za gole in nova vrata na stadion).
2021	34.862,00 €	Športni park Postojna (delna obnova zgornjega in spodnjega košarkarskega igrišča - novi koši in obnova tartanske površine na zgornjem igrišču ter novi koši, dva nova gola s stebri ter lovilnimi mrežami na spodnjem igrišču)
2022	26.657,00 €	Zelena dvorana (postavitev dvoslojne zaščitne mreže za zaščito zadnje stene balinarske dvorane, za izvajanje treningov lokostrelstva v zimskem času)
2022	37.840,00 €	Športni park Postojna (obnova spodnjega košarkarskega igrišča - sanacija dotrajane tartanske podlage)
2022	19.984,54 €	Igrišče na mivki (ureditev igrišča za odbojko na mivki pri vojaškem stadionu)
2022-2024	84.556,00 €	Projektna dokumentacija za ureditev oz. obnovo Športnega parka Postojna
2023	32.700,00 €	Inline hokej igrišče (obnova: preplastitev in zamenjava lesenega dela ograje okoli igrišča)
2024	7.701,86 €	Stopnišče pri vojaškem stadionu (ureditev dodatne dostopne poti)
2024	20.000,00 €	Igrišče na Velikem Ubeljskem (menjava ograje in obnova odra na igrišču)
2024	650.000,00 €	Dvorana SGLZŠ (pričetek izvedbe gradbenih del)
2024-2025	114.330,57 €	Osvetlitev nogometnega igrišča pri vojašnici (postavitev reflektorjev)
2024	22.349,00 €	Šolski center Postojna (zamenjava semaforja v dvorani)
2025	6.000,00 €	Oprema za namizni tenis pri SGLZŠ (nakup mize za namizni tenis in ureditev podlage)
2025	1.500,00 €	Vzpostavitev igrišča za Pickleball v Športnem parku Postojna
2025	65.156,66 €	Obnova igrišča za balinanje ob Volaričevi ulici (prenova stez in tribun)
2025*	39.700,00 €	Obnova koče Mladika na Pečni rebri (prikluček za vodo, nova električna napeljava, ureditev okolice, nove ograje, požarni red, prenova balinišča, beljenje, zamenjava peči)
2025	73.261,00 €	Celovita obnova košarkarskega igrišča na Rožni ulici

Leto	Sredstva	Infrastruktura
2025*	1.200.000,00 €	Dvorana SGLZŠ – dokončanje izgradnje
2025-2026*	193.000,00 €	Obnova zunanjega igrišča pri Šolskem centru Postojna

* Investicija v teku, zato je podana ocenjena vrednost investicije

4 SWOT ANALIZA

Občina Postojna si prizadeva, da bi razvoj na področju športa še dodatno spodbudila z ustvarjanjem priložnosti za vse občane, da se vključijo v kakovostno športno udejstvovanje. Ključni dejavniki, ki so pripomogli k tej rasti, vključujejo večje vključevanje vzgojno-izobraževalnega sistema, krepitve društvene organiziranosti ter širjenje zasebnih pobud v športu.

Čeprav slovensko gospodarstvo na splošno prepoznava pomen vlaganj v šport, se v občini Postojna to za zdaj še ne odraža v večjem obsegu. Med 35 športnimi klubi se na letni ravni razdeli približno 100.000 evrov sponzorskih sredstev, kar kaže na nizko raven podpore gospodarstva v primerjavi z dejanskimi potrebami. V prihodnje bo zato pomembno razmisliti o aktivnostih, ki bi lahko povečale zanimanje lokalnih podjetij za podporo lokalnemu športu.

Športna rekreacija je pomemben segment, ki odraža sprejemanje zdravih življenjskih navad in pozitivne življenjske usmeritve. Športna dejavnost, ki jo občina spodbuja, zajema tako tekmovalne programe, kot tudi rekreativne programe, ki predstavljajo širšo vključitev odraslih in družin v šport, ne glede na starost in telesno pripravljenost.

4.1 SWOT analiza na področju športa za vse

Šport za vse v občini Postojna predstavlja ključni del strategije za spodbujanje telesne aktivnosti in zdravega življenjskega sloga med vsemi občani, vključno z otroki, mladino, odraslimi in starejšimi. Občina si prizadeva zagotavljati kakovostne prostočasne športne dejavnosti, kar vključuje redno organizirane vadbe pod strokovnim vodstvom, dostopnost programov tudi zunaj šolskega časa in klubskega sistema ter vključevanje različnih ciljnih skupin. Med pomembnimi elementi kakovostnega športnega udejstvovanja so tudi primerna infrastruktura, prilagojeni urniki in cenovna dostopnost. Prav tako si prizadeva ustvariti pogoje za vključevanje vseh, ne glede na starost, spol ali predznanje. Kljub temu pa so v tem segmentu prisotni tako izzivi kot priložnosti za nadaljnji razvoj. Spodnja SWOT analiza prikazuje prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti, ki jih Občina Postojna srečuje pri izvajanju športnih programov za vse. Tabela 11 prikazuje SWOT analizo na področju športa za vse.

Tabela 11: SWOT analiza na področju športa za vse

PREDNOSTI	SLABOSTI
- Širok spekter dejavnosti - Organizirana in strokovno vodena vadba skozi vse leto - Programi športa za vse spodbujajo vključevanje neaktivnih prebivalcev v šport (športne prireditve lokalnega pomena, promocijski programi ...) - Kakovostni pestri in odlično obiskani programi prostočasne športne vzgoje za osnovnošolske otroke. - Podpora obstoječih športnih društev	- Slabe možnosti klubov za pridobivanje sponzorskih sredstev. - Nezadostno plačilo ustreznih strokovnih delavcev za opravljeno delo lahko vodi do zmanjšanja motiva za dragoceno kakovostnejšo ponudbo programov športa za vse. - Velika birokratizacija zaradi zakonodaje. - Veliko športno aktivnih se s športom oz. rekreacijo ukvarja neorganizirano. - Neredno usposabljanje in nadgrajevanje strokovnih delavcev.

6. Obstoječa športna infrastruktura (športne dvorane, nogometna igrišča, kegljišča ter druge prostore).	6. Omejena promocija in dostopnost programov.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
1. Vključevati športne objekte v lasti Občine Postojna in države v mrežo javnih športnih objektov in površin v naravi (vključitev osnovno- in srednješolskih telovadnic). 2. Vplivati na višino cene programa z ustrezno politiko sofinanciranja programov športa za vse, tako da bi slehernemu udeležencu omogočili udeležbo v teh programih. 3. Nadaljevati z množičnim vključevanjem otrok v šport v prvi triadi ter postopno razvijati privlačne programe v drugi triadi, ki spodbujajo dolgoročno udejstvovanje. 4. Spodbujati atraktivne programe, ki bodo še bolj prilagojeni značilnostim in lastnostim otrok in mladine. 5. Spodbujati delovanje in razvoj športnih aktivnosti dijakov in študentov. 6. Vzpostaviti še boljše pogoje za izobraževanje športnih delavcev. 7. Uvesti sistem za vključevanje športno neaktivnih prebivalcev občine Postojna v programe športa (socialno ogroženi otroci, prekomerno prehranjeni, gibalno manj kompetentni). 8. Povečati aktivnosti in povezovanje znotraj promocije športne organiziranosti med izvajalci in deležniki.	1. Prehod otrok v tekmovalni šport lahko zmanjša kakovost netekmovalnih programov, saj se poudarek preusmeri z razvoja in zdravja na rezultate. 2. Preobremenjeni življenjski stil otrok (obsežni in naporni treningi). 3. Slabo vzdrževanje zunanjih športnih površin in površin za šport v naravi. 4. Tekmovalni sistemi nacionalnih panožnih zvez (onemogočanje mladih v višjih starostnih kategorijah, preveliko število tekmovalcev) so velika nevarnost za še večje odhajanje mladih iz tekmovalnega športa. 5. Prevelika tekmovalnost v rekreativni športni dejavnosti vzrok poškodb in drugih anomalij (jemanje nedovoljenih sredstev ...). 6. Neizvajanje programov v primeru višje sile (epidemije, pandemije ...).

4.2 SWOT analiza na področju tekmovalnega športa

Tekmovalni šport v občini Postojna predstavlja pomemben segment lokalne športne infrastrukture, saj se občina ponaša z nekaterimi odličnimi dosežki v različnih športnih disciplinah. Športna društva in klubi, ki delujejo na tem področju, ustvarjajo pogoje za športne talente, ki dosežejo visoke rezultate na regionalnih in državnih tekmovanjih. Poleg tega tekmovalni šport spodbuja tudi občutek ponosa in pripadnosti občini, kar pozitivno vpliva na skupnost.

Kljub številnim dosežkom pa obstajajo tudi določeni izzivi, ki jih bo treba nasloviti, da bi zagotovili trajnostni razvoj tekmovalnega športa v občini. Poudarek bo treba dati predvsem na okrepitvi podpore za klube, povečanju dostopa do kakovostnih športnih programov in izboljšanju pogojev za treninge in tekmovanja. Prav tako je pomembno, da se poveča število usposobljenih trenerjev, ki bodo lahko še naprej razvijali in usmerjali mlade talente v smeri doseganja vrhunskih rezultatov. Tabela 12 prikazuje SWOT analizo na področju tekmovalnega športa.

Tabela 12: SWOT analiza na področju tekmovalnega športa

PREDNOSTI	SLABOSTI
1. Ustrezno izobraženi in usposobljeni strokovni kadri. 2. Podpora in dostopnost širokemu naboru športnih panog. 3. Uspešna športna društva in klubi (doseganje rezultatov na regionalni in državni ravni). 4. Večje zanimanje prebivalcev za tekmovalni šport, za panoge, kjer se dosegajo dobri rezultati.	1. Slab prehod športnikov iz mladinskih kategorij v kategorijo mlajših članov. 2. Preveliko število oz. razpršenost športnih društev iste športne panoge, ki izvajajo in ponujajo programe tekmovalnega športa. 3. Pomanjkanje rednih zaposlitev strokovnih kadrov na področju športa. 4. Majhna zainteresiranost gospodarstva za tekmovalni šport.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
1. Zaposlitev izobraženih in usposobljenih strokovnjakov. 2. Povečanje sodelovanja z drugimi občinami. 3. Izvajati povezovanje med vsemi vzgojno-izobraževalnimi zavodi, njihovimi vodji in športnimi pedagogi. 4. Zagotoviti optimalne pogoje perspektivnim in vrhunskim športnikom za izvedbo programa (priprave, treninge, tekmovanja). 5. Razporediti športne panoge po prioritetnih razredih glede na njihovo uspešnost. 6. Povezovati turistične programe s športom, z namenom zagotavljanja večjih sinergijskih učinkov med športom in turizmom.	1. Neracionalna poraba proračunskih sredstev in raba športnih objektov. 2. Zdravstvene težave in poškodbe športnikov. 3. Nezmožnost posameznih klubov, da se prilagodijo skupni strategiji športne panoge, ki bi postopoma pripeljala do napredka panoge. 4. Osip športnikov tekmovalcev zaradi odhoda na šolanje v druge kraje/tujino. 5. Neizvajanje programov v primeru višje sile (epidemije, pandemije ...).

4.3 SWOT analiza na področju športa za invalide

Šport za invalide v občini Postojna je pomemben segment, ki vključuje programe za športno udejstvovanje oseb z različnimi oblikami invalidnosti. Ta področja obsegajo tako tekmovalni šport kot tudi rekreacijo in vključevanje v prostočasne športne dejavnosti, ki so prilagojene potrebam in sposobnostim posameznikov. Kljub številnim priložnostim za izboljšanje dostopa in vključevanje invalidov v športne programe pa se občina nevarnosti na tem področju.

Tabela 13: SWOT analiza na področju športa za invalide

PREDNOSTI	SLABOSTI
1. Povečana ozaveščenost o pomenu športa za invalide. 2. Aktivna vključitev invalidskih društev v športne dejavnosti. 3. Obstoj organiziranih športnih programov za invalide. 4. Dobre možnosti za vključevanje invalidov v obstoječe športne dejavnosti.	1. Pomanjkanje specializirane infrastrukture za invalide. 2. Omejena dostopnost športnih programov za invalide v nekaterih športih. 3. Pomanjkanje usposobljenih trenerjev za delo z invalidi. 4. Omejeni proračunski viri za športne dejavnosti za invalide.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI

1. Povečanje vključevanja invalidov v tekmovalne programe. 2. Razvoj novih športnih programov in prilagoditev obstoječih potrebam invalidov. 3. Možnost sodelovanja z organizacijami za invalide za boljšo integracijo. 4. Pridobivanje sredstev iz različnih virov za športne projekte za invalide.	1. Težave pri pridobivanju financiranja za posebne športne programe za invalide. 2. Pomanjkanje zavesti o pomenu športa za invalide v širši javnosti. 3. Zmanjšana motivacija invalidov za športno aktivnost zaradi socialnih in psiholoških ovir.
---	--

Športna dejavnost v občini Postojna se sooča z različnimi izzivi, a hkrati ponuja številne priložnosti za razvoj. Na področju športa za vse so vzpostavljeni trdni temelji z obstoječimi programi, vendar ostajajo določene pomanjkljivosti. Ključnega pomena je vključevanje vseh starostnih skupin ter spodbujanje redne telesne aktivnosti, saj se občina zaveda pozitivnega vpliva športa na zdravje in kakovost življenja prebivalcev. Kljub temu pa razvoj omejujejo finančne zmožnosti in potreba po večji dostopnosti programov za vse uporabnike.

Tekmovalni šport v občini Postojna ima velik potencial za nadaljnji razvoj, z uspešnimi športnimi društvi in pozitivnimi dosežki v nekaterih športih. Vendar pa so potrebni večji finančni vložki v infrastrukturo, usposabljanje in zaposlovanje kadrov ter povečanje podpore uspešnim društvom. S tem bi lahko povečali uspešnost občinskih športnikov na višjih nivojih tekmovanj. Pomanjkanje proračunskih sredstev in usklajevanje različnih športnih interesov ostajajo izzivi, ki jih je treba nasloviti za doseg želene rasti. Občina ima pomembno vlogo pri ustvarjanju pogojev, vendar sama ne more v celoti nositi finančnega bremena razvoja vrhunškega športa.

Ključno je tudi vključevanje lokalnega gospodarstva, ki lahko s sponzorstvi, donacijami ali drugimi oblikami sodelovanja pomembno prispeva k stabilnosti in napredku tekmovalnega športa. Spodbujanje tovrstnih partnerstev predstavlja trajnostno pot za podporo športnim rezultatom na višjih tekmovalnih nivojih.

Šport za invalide se v Postojni sooča z omejitvami dostopnosti in ustreznih programov, vendar obstaja potencial za rast in izboljšanje. Pomanjkanje prilagojenih športnih programov in usposobljenih kadrov omejuje vključevanje invalidov v tekmovalne in rekreacijske programe. Kljub temu pa so možnosti za širitev in prilagoditev športnih dejavnosti za invalide dosegljive, s ciljem vključevanja v obstoječe in nove programe (Aktivno Inkluzivno), kar bi prispevalo k večji socialni vključenosti in kakovosti življenja invalidov.

Na vseh treh področjih obstajajo jasni izzivi, vendar tudi pomembne priložnosti za nadaljnji razvoj. Ključno je povezovanje z lokalnimi deležniki, iskanje novih virov financiranja in povečanje podpore občine za doseg ciljev, povezanih z razvojem športa na vseh ravneh.

5 URESNIČEVANJE STRATEGIJE

5.1 Uresničevanje strategije na področju športnih programov

5.1.1 Vloga Občine Postojna

Ključna vloga Občine Postojna pri uresničevanju strategije bo zagotavljanje sredstev v proračunu za izvajanje športnih programov, investicij v športno infrastrukturo in vzdrževanje le-te. Ob tem je dolžna izvajati nadzor nad porabo javnih sredstev, kar vsekakor velja tudi za področje športa. Prav tako je Občina nosilka odgovornosti za sprejem Letnega programa športa in aktov oz. predpisov, ki urejajo področje športa na lokalni ravni, skladno z veljavno zakonodajo. Vezano na to, Občina vsako leto objavi tudi javni razpis za sofinanciranje športnih programov in vodi celoten razpisni postopek do razdelitve sredstev med upravičence ter nadzira namenskost porabe dodeljenih sredstev.

Na področju športne infrastrukture se vloga Občine Postojna kaže v skrbi za dolgoročno uporabo le-te, kar se zagotavlja z obnovo, rednim vzdrževanjem in novimi investicijami, ko se za to pokaže potreba. Za učinkovitejše spremljanje stanja športne infrastrukture in potreb bo Občina pripravljala srednje- in dolgoročne načrte vzdrževanja športne infrastrukture. Občina bo vsako leto objavila tudi Javni poziv za uporabo športnih objektov in površin v lasti Občine Postojna, razdelitev terminov uporabe pa izvede Zavod Znanje Postojna – OE Šport v sodelovanju s Športno zvezo Postojna.

Za učinkovito in celovito izvajanje vseh nalog na področju športa je sodelovanje Občine z Zavodom Znanje – OE Šport in Športno zvezo Postojna ključnega pomena.

5.1.2 Vloga Zavoda Znanje Postojna – OE Šport

Občina Postojna uresničuje javni interes na področju športa preko javnega zavoda Zavod Znanje Postojna, OE Šport, ki je odgovoren tako za upravljanje in razvoj športne infrastrukture kot tudi za pripravo, usklajevanje in izvajanje športnih programov. Poleg tega skrbi za promocijo športa, kar vključuje obveščanje in informiranje javnosti, komunikacijo z uporabniki ter krepitev prepoznavnosti športnih aktivnosti v občini. Takšna organizacijska zasnova sledi praksi večine slovenskih občin in zagotavlja strokovno, pregledno in javno odgovorno delovanje v korist vseh občanov, ne glede na starost, status ali stopnjo vključenosti v organizirane oblike športa.

Pri programskem in vsebinskem delu ima zelo pomembno vlogo sodelovanje med OE Šport in Športno zvezo Postojna, ki kot krovna organizacija športnih društev zastopa interese svojih članic. V sodelovanju z OE Šport prispeva k oblikovanju programov, prireditvam in projektom, ki povezujejo društveni, rekreativni in šolski šport. Takšna delitev vlog omogoča, da OE Šport ohranja odgovornost za javni interes in strateški razvoj, hkrati pa Športna zveza s svojim znanjem in neposredno povezanostjo z društvi dopolnjuje vsebinski in izvedbeni del. Na ta način Občina zagotavlja, da športni programi nastajajo sodelovalno, vključujoče in v dialogu z uporabniki, kar krepi kakovost, dostopnost in dolgoročno vzdržnost športnega razvoja v občini.

5.1.3 Vloga Športne zveze Postojna

Športna zveza Postojna bo tudi v prihodnje imela pomembno vlogo pri razvoju in koordinaciji športa v občini Postojna, saj bo kot krovna organizacija športnih društev zastopala interese svojih članic. Delovala bo kot koordinator med športnimi društvi, izvajalci programov in drugimi

lokalnimi deležniki, s čimer bo omogočala usklajeno izvajanje Letnega programa športa. V sodelovanju z Občino Postojna in Zavodom Znanje Postojna – OE Šport bo opravljala tudi funkcijo informatorja, saj bo skrbela za redno in pregledno obveščanje društev ter širše javnosti o razpisih, dogodkih, izobraževanjih in drugih ključnih informacijah s področja športa. Pripravljala bo ustrezne programe, s katerimi bo tudi sama kandidirala na različnih razpisih (FŠO, OKS – Združenje športnih zvez, MGTŠ...) in v izvedbo vključevala športna društva iz lokalnega okolja. Z Občino Postojna bo sodelovala pri vseh postopkih na področju športa (pri pripravi LPŠ, podaji mnenj, pri pripravi Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje Letnega programa športa v občini Postojna, pri pripravi poročil za MGTŠ, pripravi razpisnih dokumentacij za razpise MGTŠ, FŠO...), z Zavodom Znanje Postojna – OE Šport pa na področju upravljanja športnih objektov (koordinacija z uporabniki, razdelitev terminov...). Športna zveza Postojna v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije – združenje športnih zvez še naprej krepi delovanje regijske pisarne Postojna, spodbuja sodelovanje z drugimi občinami in omogoča vključevanje v skupne projekte, kot so: Zmigaj se do vadbe, Mini olimpijada, Olimpijski dan, Teden športa, Športne igre zaposlenih, Erasmus+ projekti, področje šolskega športa ipd. Na ta način se krepi povezovanje športa na lokalni ravni z državnimi organizacijami.

Poleg tega Športna zveza sodeluje tudi z Zvezo za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite (npr. v okviru projekta Aktivno inkluzivno), nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami (pri seminarjih, pripravah, prireditvah, izobraževanjih ipd.), Zavodom za šport Planica ter drugimi institucijami, ki delujejo na področju športa v Republiki Sloveniji. Športna zveza Postojna bo velik poudarek namenjala tudi razvijanju brezplačnih programov na področju športne rekreacije za odrasle in mladino, športa starejših in športa invalidov.

Pomembna bo tudi njena vloga pri organizaciji športnih dogodkov, kjer bo nastopala kot nosilec ali soorganizator lokalnih in drugih večjih športnih prireditev. Eden najpomembnejših športnih dogodkov je zagotovo vsakoletna podelitev priznanj športnikom in športnicam za športne dosežke, ki ga organizira Športna zveza Postojna. Zaradi načrtovane širitve dejavnosti športnih društev in večje potrebe po koordinaciji ter podpori bo potrebno kadrovsko okrepiti športno zvezo, da bo lahko učinkovito izvajala vse predvidene naloge.

5.1.4 Šport predšolskih otrok

V to skupino spadajo otroci od 0 do 6 let (oziroma do vstopa v osnovno šolo). V tem obdobju je ključno, da športni programi spodbujajo otrokovo naravno željo po gibanju in igri, jih motivirajo za športne aktivnosti ter jim omogočijo razvoj osnovnih gibalnih sposobnosti. Pomembno je, da otroci pridobijo čim več raznolikih gibalnih izkušenj, saj jih kasneje težje nadoknadijo.

Sem spadajo programi v vrtcih, kot tudi programi, ki jih izvajajo športna društva in drugi izvajalci.

CILJI:

- Razvoj gibalnih, socialnih in čustvenih spretnosti otrok.
- Spodbujati vsakodnevno gibanje v vrtcih in društvih.
- Vključevati otroke v program Mali sonček.
- Zagotoviti dostopnost kakovostnih programov za vse otroke.

5.1.5 Šport šoloobveznih otrok

Za večino osnovnošolskih otrok je športna vzgoja najpomembnejši vir telesne aktivnosti. Njena vloga je še posebej ključna danes, ko otroci veliko časa presedijo tako v šoli kot doma. Z redno telesno dejavnostjo lahko nevtraliziramo negativne posledice sedečega načina življenja in drugih nezdravih navad. Ob tem otroke učimo in usmerjamo k zdravemu življenjskemu slogu, da bi tudi v kasnejših obdobjih svoj prosti čas namenjali športnim dejavnostim. Poleg športne vzgoje v šoli pomembno vlogo igrajo tudi priložnostne dejavnosti, ki jih organizirajo različna društva in drugi izvajalci. Da bi otroci razvili širok spekter gibalnih spretnosti in športnih znanj, naj bodo te aktivnosti čim bolj raznolike. Prav tako je pomembno, da so zabavne, saj tako otroci z veseljem sprejmejo šport in igro kot del svojega vsakdana. Dobro je tudi, da imajo možnost izbire med rekreativnimi in tekmovalnimi oblikami športa, saj vsi ne stremijo k udeležbi na tekmovanjih.

Velik upad v gibalnih sposobnostih se pojavi v poletnih mesecih, ko otroci niso redno športno aktivni, saj društva med počitnicami večinoma ne izvajajo svojih programov. Zato bi bilo v tem smiselno spodbujati različna društva in druge izvajalce, da bi bilo programov, kot so aktivne počitnice, več.

CILJI:

- Oblikovati trajne navade za redno ukvarjanje s športom.
- Pridobiti socialne kompetence in zdrav razvoj s pomočjo športa.
- Vključevati otroke v programe Zlati sonček, Krpan, Naučimo se plavati, Šolska športna tekmovanja in prireditve.
- Izvajati aktivne počitnice za otroke.
- Povečati delež vsakodnevno športno dejavnih otrok za 10 % (skladno s smernicami NPŠ).

5.1.6 Šport mladine

V srednjih šolah in gimnazijah je športna vzgoja edina redna telesna dejavnost, ki vključuje celotno generacijo dijakov. V tem obdobju se mnogi mladi prenehajo aktivno ukvarjati s športom v prostem času, kar vodi v povečano število ur, preživetih v sedečem položaju, in posledično v največji upad gibalnih sposobnosti. Zato je ključnega pomena, da jih spodbudimo k vključevanju telesne aktivnosti v njihov vsakdan, saj bi s tem izboljšali svoj življenjski slog. Poseben poudarek bi morali nameniti povezovanju športa z druženjem, tako da bi mladi redno gibanje dojemali kot prijetno in družabno izkušnjo. Za organizacijo različnih dogodkov in dejavnosti se je potrebno povezovati ne le s športnimi društvi, temveč tudi z drugimi deležniki v občini.

CILJI:

- Oblikovati trajne navade za redno ukvarjanje s športom.
- Razviti rekreativne programe namenjene mladim (potruditi se, da se vključujejo tisti, ki so bili kot otroci vključeni, pa se potem niso odločili za kakovostni šport).
- Izobraziti mlade o zdravem načinu življenja in pomenu športa.
- Povečati delež vsakodnevno športno dejavne mladine za 10 % (skladno s smernicami NPŠ).

5.1.7 Športna vzgoja otrok in mladine usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport

V ta program so vključeni otroci in mladostniki, ki imajo željo, motivacijo in potencial za tekmovanja ter doseg vrhunskih športnih rezultatov. Eden od možnih izzivov, s katerim bi se občina lahko soočila v prihodnosti, je tveganje, da se bodo mladi športniki, zlasti tisti z večjimi ambicijami in potencialom, začeli odločati za vključevanje v športne programe v drugih občinah, tam, kjer so ti morda bolje razviti, bolj specializirani ali ponujajo boljše pogoje za napredek. Da bi to preprečili, je pomembno, da se tudi v občini Postojna ustvarijo kakovostni pogoji za razvoj športa in zagotovimo celovito podporo mladim talentom.

Naš cilj je torej graditi kakovostni in vrhunski šport na domačih talentih ter jim zagotoviti boljše pogoje za razvoj, večje možnosti za uspeh, kategorizacijo in osvojitve medalj. S tem bi dolgoročno prispevali k nadaljnjemu razvoju vrhunškega športa v občini Postojna.

CILJI:

- Povečati število otrok in mladostnikov v tekmovalnih sistemih za 5 % (skladno s smernicami NPŠ).
- Vsestranski razvoj športnikov v času njihove športne kariere.
- Zaposlitev strokovnih delavcev v okviru občinskih športnih šol.
- Povečati število kategoriziranih športnikov za 3 % (skladno s smernicami NPŠ).

5.1.8 Kakovostni in vrhunski šport

Ta program je namenjen športnikom, ki imajo željo, motivacijo in sposobnost za tekmovanja na visoki ravni ter doseg kakovostnih in vrhunskih rezultatov.

Eden glavnih izzivov kakovostnega in vrhunškega športa v občini Postojna je odhod mladih na izobraževanje v druge kraje. Drugi problem je pomanjkanje sredstev na ravni kakovostnega in tekmovalnega športa, za katerega so potrebna sponzorska sredstva.

CILJI:

- Zagotavljanje podpore razvoju in napredku športnikov v času njihove športne kariere.
- Izboljšanje programov kakovostnega in vrhunškega športa v občini Postojna.
- Ohranjanje vrhunskih in kakovostnih športnikov v lokalnih klubih in društvih.
- Povečati število registriranih športnikov v članskih kategorijah za 8 %.

5.1.9 Športna rekreacija

Poleg telesne aktivnosti je za ohranjanje zdravja in zdravega življenjskega sloga ključna tudi strukturirana in načrtno vodena športna dejavnost. Zato je pomembno, da pri odraslih spodbudimo zavedanje o pomenu gibanja, saj je prav ozaveščenost ključni dejavnik pri vključevanju celotne družine v športne aktivnosti.

Športna rekreacija je namenjena vsem odraslim in družinam, ki želijo s športom izboljšati ali ohraniti svoje zdravje, se družiti, zmanjšati negativne učinke sedečega načina življenja, krepiti vitalnost ter gibalne sposobnosti. Hkrati pa ponuja priložnost za sprostitev, zabavo ali celo rekreativno tekmovanje.

CILJI:

- Dvigniti zavedanje o pomembnosti telesne in športne dejavnosti med odraslo populacijo.
- Športno dejavnost povezati z druženjem.
- Spodbujati raznolike programe športnih društev za športno rekreacijo.

5.1.10 Šport starejših

Redna telesna aktivnost ima ključno vlogo pri izboljšanju kakovosti življenja starejših, saj jim pomaga ohranяти telesno in psihično zdravje. Fizično aktivni starostniki lažje opravljajo vsakodnevna opravila, imajo manj težav z ravnotežjem in s tem zmanjšajo tveganje za padce, poleg tega pa so na splošno vitalnejši in bolj samostojni.

Za to populacijo je še posebej pomembno, da šport doživljajo v povezavi z druženjem, saj jim pogosto primanjkuje socialnih stikov, ki so prav tako ključni za njihovo dobro počutje. Zato je nujno, da jih izobražujemo o zdravem življenjskem slogu in jih spodbujamo k redni telesni dejavnosti, saj lahko ta bistveno prispeva k njihovemu boljšemu zdravju, večji energiji ter občutku zadovoljstva v vsakdanjem življenju.

CILJI:

- Povezovanje telesne dejavnosti z druženjem.
- Spodbujati raznolike programe športnih društev za šport starejših.
- Povečati število udeležencev športnih programov za starejše za 15 % (skladno s smernicami NPŠ).
- Razvijati brezplačne programe športa za starejše.

5.1.11 Šport invalidov

Športna dejavnost za invalide je namenjena ohranjanju in izboljšanju njihovih gibalnih sposobnosti ter splošnega zdravja. Poleg tega pa ima pomembno vlogo tudi pri druženju in tekmovanju tistih, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom ali telesno aktivnostjo. Šport omogoča invalidom ne le fizično krepitev, temveč tudi izboljšanje socialne vključenosti, saj pomembno prispeva k razvoju medosebnih odnosov in krepitvi socialne komponente zdravja.

Pomembno je, da se invalidom omogoči dostop do kakovostnih športnih programov ter da jih izobrazimo o pomenu telesne dejavnosti. S tem bi jih spodbudili k rednemu gibanju in jim omogočili, da izkusijo pozitivne učinke športa na zdravje in na splošno kakovost življenja. V tej smeri predstavlja projekt Aktivno inkluzivno (2024–2028) ključno priložnost za sistematično vključevanje invalidov v športne dejavnosti. Projekt bo podpiral razvoj inkluzivnih programov znotraj športnih društev, izboljšanje dostopnosti vadbenih površin ter večje sodelovanje med športnimi izvajalci, socialnimi deležniki in invalidskimi organizacijami. S tem bo invalidom omogočeno aktivno vključevanje v skupnost skozi šport in krepitev lastnih zmožnosti.

CILJI:

- Povezovanje telesne dejavnosti z druženjem.
- Spodbujati raznolike programe športnih društev za šport invalidov (projekt Aktivno inkluzivno – brezplačni programi).
- Povečati število registriranih članov za 5 % (skladno s smernicami NPŠ).

5.1.12 Ranljive skupine

Športna dejavnost za ranljive skupine, zlasti socialno ogrožene posameznike in družine, ima ključno vlogo pri izboljševanju njihovega telesnega in duševnega zdravja, krepitvi samozavesti ter spodbujanju vključevanja v širšo skupnost. Gibanje, telesna aktivnost in sodelovanje v športnih programih predstavljajo pomembno orodje za zmanjševanje socialne izključenosti in ustvarjanje občutka pripadnosti, kar je še posebej pomembno pri mladih iz manj spodbudnih okolij, starejših ter dolgotrajno brezposelnih.

Za učinkovito vključevanje teh skupin je bistveno, da se jim omogoči dostop do brezplačnih ali cenovno dostopnih športnih programov, ki so zasnovani na način, da jih spodbujajo k udeležbi brez ovir. Pomembno je tudi ozaveščanje o koristih redne telesne dejavnosti ter tesno sodelovanje z osnovnimi šolami, centri za socialno delo, nevladnimi organizacijami in zdravstvenimi ustanovami, da se pravočasno prepoznajo potrebe in usmerja v obstoječe športne vsebine.

CILJI:

- Vzpostaviti dostopne in varne športne programe za socialno ogrožene skupine.
- Povezati športne programe z nevladnimi in socialnimi organizacijami, ki delajo z ranljivimi skupinami.
- Razvijati brezplačne oziroma subvencionirane programe, posebej za posameznike iz manj spodbudnih okolij.

Pri oblikovanju športnih programov bo občina zasledovala načelo enakih možnosti za vse občane, ne glede na starost, spol, socialni položaj ali posebne potrebe. Še posebej se bo spodbujalo uravnoteženo vključevanje deklet in fantov v športne aktivnosti, skladno z evropskimi priporočili o enakosti spolov.

5.2 Uresničevanje strategije na področju financiranja

5.2.1 Predlog sofinanciranja športnih društev

Za učinkovito izvajanje in razvoj zgoraj predstavljenih športnih programov se predlaga povečanje sredstev, namenjenih sofinanciranju društev. S tem bi omogočili širšo dostopnost programov ter izboljšali pogoje za vse vključene. Poleg finančne podpore je pomemben cilj tudi povečanje števila aktivnih udeležencev v športnih dejavnostih, kar bo pripomoglo k večji vključenosti občanov v športne programe, izboljšanju njihove telesne pripravljenosti in zdravja.

V prihodnosti si bo občina prizadevala zagotoviti še boljše pogoje za izvajanje športnih programov, kar vključuje tudi zagotavljanje brezplačnih oziroma cenovno dostopnih prostorov za izvajalce LPŠ. S tem bi ustvarili okolje, ki spodbuja rast športa na vseh ravneh, hkrati pa omogočili večji dostop do športnih dejavnosti za vse starostne in družbeno-ekonomske skupine prebivalcev občine.

Po strokovnih ocenah je za zagotovitev ustreznega razvoja športa potrebno, da se za javne razpise za sofinanciranje programov v okviru LPŠ postopno nameni najmanj 1,8 % rednega dela občinskega proračuna (brez investicijskega dela), s čimer bi omogočili osnovno podporo športnim društvom in klubom pri njihovem rednem delovanju, razvoju kadrov in širjenju programov. Ta odstotek temelji na analizi potreb izvajalcev LPŠ, trenutnih stroškov izvajanja programov ter predvidenem povečevanju števila uporabnikov in obsegu aktivnosti v prihodnjih

letih. Trenuten obseg financiranja namreč ne zadostuje za dosego ciljev razvoja športa in za zagotavljanje ustreznih pogojev za društva in izvajalce programov.

Z uvedbo stabilnega financiranja bi občina omogočila učinkovitejšo obravnavo teh izzivov, hkrati pa zagotovila podporo ključnim športnim programom, izboljšanje infrastrukture in nadaljnjo usmeritev k boljši vključitvi strokovnega kadra. Takšen pristop bi omogočil tudi večjo preglednost, boljše načrtovanje in racionalno porabo sredstev, kar bi dolgoročno pripomoglo k uspešnemu izvajanju Strategije razvoja športa v občini Postojna. Ob tem pa je treba upoštevati tudi dejstvo, da se stroški delovanja športnih društev iz leta v leto povečujejo. K temu prispevajo tako inflacija, rast cen storitev, energentov ter športne opreme, kot tudi naraščajoče število članov in razširjanje programov. Ti stroški vključujejo ne le osnovne operativne potrebe, ampak tudi obveznosti, kot so zavarovanja za trenerje in strokovni kader.

Zaradi tega je rast proračunskih sredstev nujna za ohranjanje kakovosti izvajanja programov ter za zagotavljanje pogojev, ki omogočajo vključevanje čim širšega kroga prebivalcev v športne dejavnosti. Seveda je pomembno poudariti, da gre pri tem predlogu za ciljno usmeritev, ki se lahko prilagodi glede na proračunske možnosti občine in razvojne potrebe. S tem bo zagotovljena fleksibilnost, ki bo omogočila spremljanje učinkov in ustrezno prilagajanje ukrepov glede na dejanske razmere v občini.

Pomembno je tudi, da občinsko financiranje, ki predstavlja približno 30 % proračuna društev, ne postane osrednji dejavnik za preživetje teh organizacij. Ostali deleži sredstev so vendarle odgovornost športnih društev, s poudarkom na diverzifikaciji virov financiranja, vključno s sodelovanjem z gospodarstvom in iskanjem dodatnih sponzorskih sredstev.

5.2.2 Sistem sofinanciranja športnih društev

V pripravi je sprememba Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje Letnega programa športa v občini Postojna, ki bo temeljila na 16. členu Zakona o športu in smernicah OKS. Cilj spremembe je vzpostavitev čim bolj optimalnega in razvojno naravnane sistema financiranja športnih društev, ki bo odražal dejanske potrebe izvajalcev in strateške cilje občine na področju športa.

Odlok bo redno posodabljan v skladu veljavno zakonodajo, razvojem športa in strategijo občine, pri čemer bo upošteval število članov, strukturo programov, raznolikost športnih panog in merila uspešnosti. Pri izbiri programov oziroma področij Letnega programa športa se bodo uporabljala merila, kot jih določa 16. člen Zakona o športu.

Na podlagi teh meril se opravi vrednotenje vlog prijaviteljev, in sicer v dveh fazah:

- v prvi fazi se izvede izbor izvajalcev LPŠ (s tem se določi, ali bo program sploh sofinanciran)
- v drugi fazi pa se opravi vrednotenje posameznih programov.

Pri vrednotenju in sofinanciranju športnih programov se bo upoštevalo tudi prizadevanje za spodbujanje enake udeležbe žensk in moških, s čimer občina krepi dostopnost športa za vse udeležence športnih programov.

Eden izmed ključnih ciljev Občine na tem področju je tudi zagotovitev brezplačnega dostopa do športnih objektov za izvajalce LPŠ, saj je ustrezna in finančno dostopna infrastruktura temelj za kakovostno in množično udejstvovanje občanov v športu. To podpira tudi Zakon o športu, ki v 71. členu omogoča zagotavljanje brezplačne uporabe športnih objektov in površin. Poleg

tega si bo Občina prizadevala za sistemsko podporo zaposlovanju strokovnih delavcev v športu (občinske športne šole), saj to pomembno prispeva h kakovosti dela z mladimi in dolgoročni rasti športnih društev.

Vsa sredstva in izvajanje programov bodo skrbno nadzorovana, tako s vsebinskega kot finančnega vidika, kar bo omogočilo preglednost porabe javnih sredstev in večjo učinkovitost sofinanciranja. S tem pristopom bomo omogočili uravnotežen in pravičen sistem financiranja, ki bo podprl tako osnovne dejavnosti vseh športnih društev kot tudi izjemne dosežke tistih, ki dosežejo vrhunske rezultate. Tako bo Občina Postojna spodbujala kakovost, motivacijo in razvoj športnih društev, kar bo dolgoročno prispevalo k dvigu športa na vseh ravneh v občini.

5.3 Uresničevanje strategije na področju športne infrastrukture

5.3.1 Enotno upravljanje in vzdrževanje športnih objektov

Vzpostavitev enotnega sistema upravljanja športne infrastrukture v občini Postojna je pomemben korak k bolj preglednemu, učinkovitemu in dolgoročno vzdržnemu upravljanju z javnimi športnimi objekti. Cilj je, da se upravljanje teh objektov centralizira pod eno organizacijsko enoto, kar bi omogočilo boljše načrtovanje uporabe, enotno evidenco zasedenosti, lažje usklajevanje terminov med uporabniki ter optimizacijo stroškov vzdrževanja in delovanja objektov.

V ta namen je v načrtu, da bi v letu 2026 upravljanje športnih objektov, ki so v lasti Občine Postojna, prevzel Zavod Znanje – OE Šport. S tem bi Zavod poleg obstoječih dejavnosti dobil tudi operativno vlogo pri upravljanju športne infrastrukture, kar vključuje tako tehnično kot vsebinsko koordinacijo uporabe objektov ter izvajal analizo uporabe in zasedenosti športnih objektov in površin.

Pomemben del tega procesa bo tudi uvedba sistematičnega načrta vzdrževanja za vsak posamezen športni objekt oziroma površino, ki bo zagotavljal pravočasno izvajanje nujnih in preventivnih del, podaljševanje življenjske dobe objektov ter boljše upravljanje z občinskimi sredstvi. Tak načrt bo služil kot podlaga za dolgoročno načrtovanje investicij in prenov, hkrati pa omogočal transparentno spremljanje stroškov in odgovornosti za vzdrževanje.

Eden izmed ključnih strateških ciljev na področju športa v občini Postojna je redno in sistematično vzdrževanje ter obnavljanje športne infrastrukture, saj ta predstavlja temelj za kakovostno izvajanje športnih programov ter omogoča dostopnost športa širšemu krogu uporabnikov. V ta namen bo potrebno pripraviti srednje- oz. dolgoročen načrt vzdrževanja in obnove, ki bo zajemal vse ključne objekte, pri čemer bo prioriteto treba obravnavati objekte, ki so v slabšem stanju ali imajo velik vpliv na šolski in lokalni športni utrip. Za pripravo teh načrtov bo v sodelovanju z Zavodom Znanje – OE Šport poskrbela Občina Postojna.

S tem bi občina pridobila centraliziran vir podatkov, ki bi omogočal boljše načrtovanje razvoja športa, usmerjanje sredstev ter vrednotenje izvajanja Letnega programa športa. Vsebinsko načrtovanje in izvajanje športnih programov bi temeljilo na sodelovanju Občine Postojna kot nosilke javnega interesa, Zavoda Znanje Postojna – OE Šport kot izvajalca javnih nalog ter Športne zveze Postojna kot predstavnice športnih društev in klubov. Tak model bi omogočal pregledno in uravnoteženo delitev odgovornosti: Občina ohranja strateško vlogo, Zavod Znanje Postojna – OE Šport zagotavlja strokovno in organizacijsko podporo, Športna zveza pa prispeva s poznavanjem potreb društev in povezovanjem lokalnega športnega okolja. Na

ta način se doseže večja fleksibilnost pri razpisovanju terminov, odpiranju objektov za različne uporabnike ter učinkovitejše sodelovanje z društvi in drugimi izvajalci programov. Na ta način se bo tudi zagotavljalo spremljanje športnih kazalnikov, kar bi olajšalo pripravo analiz, poročil in strateških odločitev v prihodnosti.

5.3.2 Investicije v športno infrastrukturo v naslednjih desetih letih

V prihodnjem desetletnem obdobju bo vlaganje v športno infrastrukturo eden ključnih strateških ciljev razvoja športa v občini Postojna. Ustrezna, dostopna in sodobna infrastruktura je namreč osnova za kakovostno izvajanje športnih programov, širšo vključenost prebivalcev in razvoj športnih društev. Občina si prizadeva za celovit pristop k načrtovanju infrastrukturnih vlaganj, ki bodo dolgoročno prispevala k večji športni aktivnosti občanov, boljšim pogojem za delo društev in razvoju športnega turizma.

Na tem mestu nedvomno velja izpostaviti nekaj ključnih projektov, ki imajo za Občino Postojna in njene občane izjemen pomen. Med njimi:

1. Izgradnja bazena, ki predstavlja enega osrednjih prihodnjih infrastrukturnih projektov z visokim razvojnim in družbenim potencialom. Pokriti bazenski kompleks bo omogočil širitev programov plavanja, rehabilitacije, rekreativnega in tekmovalnega športa ter prispeval k izboljšanju zdravstvene preventive. Zaradi pomanjkanja tovrstnih zmogljivosti v regiji ima projekt tudi regionalni pomen, ob ustrezni umestitvi in poslovnem modelu pa lahko prinaša gospodarske učinke prek turizma in najemov (predviden zaključek izvedbe v l. 2027).

2. Obnova Športnega parka Postojna, ki vključuje razširitev in osvetlitev glavnega nogometnega igrišča, obnovo atletske steze, izgradnjo nove tribune s pomožnimi prostori ter ureditev dodatnih parkirišč. Izvedba bo zaradi obsežnosti potekala v več fazah (predviden zaključek izvedbe do l. 2030).

3. Sanacija parketa in izvlečne tribune v telovadnici Osnovne šole Miroslava Vilharja, saj dotrajanost ne omogoča več ustreznih pogojev za vadbo in izvedbo tekem (predvidena izvedba v l. 2026).

4. Obnova zunanjih igrišč Šolskega centra Postojna, kjer je bila v prvi fazi izvedena prenova igrišč za odbojko in košarko ter postavitve ograje, v drugi fazi pa bo postavitve nadstreška (izvedba druge faze je predvidena v l. 2028).

5. Obnova nogometnega vadbenega centra v Vojašnici Barona Andreja Čehovina, kjer se načrtuje ureditev pogodbenih razmerij med Občino in Ministrstvom za obrambo RS ter zamenjava umetne trave na obstoječem igrišču za mali nogomet in njegova razširitev ter postavitve dodatnih garderob (predviden zaključek izvedbe v l. 2028).

6. Obnova trim steze na Soviču, z namenom povezovanja obstoječe steze z novimi športnimi površinami na tem območju (predviden zaključek izvedbe v l. 2026).

7. Revitalizacija športno-rekreacijskega centra Kalič, kjer se predvideva oživitev športno-rekreativnih dejavnosti z ureditvijo različnih športnih poligonov kot so prostori za adrenalinsko kolesarjenje, poligon za lokostrelstvo, poligon za usposabljanje reševalnih psov in prostor za ostale športne in rekreacijske dejavnosti. Prav tako je v načrtu vzpostavitev in ureditev sprehajalnih poti in razglednih točk (predviden zaključek izvedbe do l. 2030).

8. Prenova kopalnic in odprava zamakanja vode na Kegljšču v Športnem parku Postojna, s čimer se bo preprečilo nadaljnje nastajanje škode na kegljšču in omogočilo nemoteno uporabo objekta (predviden zaključek izvedbe v l. 2027).

V občini Postojna je osnovna infrastruktura za izvajanje športnih dejavnosti že vzpostavljena in dostopna širokemu krogu uporabnikov. V prihodnjih letih se bo strategija na tem področju osredotočala predvsem na obnovo, posodobitev in redno vzdrževanje obstoječih športnih površin, saj je za njihovo dolgoročno uporabnost in kakovost nujno zagotavljanje ustreznih pogojev. Ključni poudarek bo na prilagoditvi športnih objektov sodobnim standardom in potrebam različnih uporabnikov, od rekreativcev do profesionalnih športnikov. S tem bo Občina zagotovila trajnostni razvoj športne infrastrukture ter še naprej spodbujala aktiven in zdrav življenjski slog med prebivalci.

Skladno z vsemi načrtovanimi posegi na področju športne infrastrukture, bo potrebno v prihodnje tudi ustrezno prilagoditi višino javnega sofinanciranja, saj se bodo z rastjo števila uporabnikov, obsežnejšimi programi in višjimi kadrovskimi ter vzdrževalnimi stroški skupni izdatki občutno povečali. Za uspešno uresničevanje vseh predvidenih investicij in obnov na področju športne infrastrukture bo ključno, da se za vsak posamezen projekt pripravi ustrezna projektna dokumentacija. Ideja je torej, da se za vsako načrtovano investicijo – bodisi gradnjo, obnovo ali posodobitev – izdela projektno dokumentacijo, ki vključuje tehnične rešitve, finančne ocene in časovno dinamiko izvedbe.

Celosten pristop k obnovi in vzdrževanju bo dolgoročno prispeval k boljši kakovosti športnega življenja v občini Postojna. V načrtovanje bo nujno vključiti dejstvo, da bo ob povečevanju števila uporabnikov, posodobitvah programov, večjih kadrovskih potrebah ter vplivu inflacije znesek stroškov v prihodnje narasel, kar bo pomembno upoštevati tudi pri pripravi modelov sofinanciranja.

5.4 Uresničevanje strategije na področju promocije športa

Analize kažejo, da je v občini Postojna na voljo zadostno število športnih programov, ki omogočajo široko dostopnost različnih oblik športne aktivnosti. Poleg tega lahko ugotovimo, da odstotek športnih površin presega standarde, kar pomeni, da so prebivalcem zagotovljeni dobri pogoji za športno udejstvovanje. Kljub temu ostaja prepoznavnost športa na lokalni ravni izziv, zato bo v prihodnje nujno okrepiti promocijo in ozaveščanje prebivalcev o pomenu športne dejavnosti. To področje ne more biti naloga le ene organizacije, temveč temelji na tesnem sodelovanju Občine Postojna, Zavoda Znanje Postojna – OE Šport in Športne zveze Postojna. Občina kot nosilka javnega interesa zagotavlja strateško usmeritev, Zavod Znanje Postojna – OE Šport nudi strokovno in organizacijsko podporo, Športna zveza pa s povezovanjem društev in klubov prispeva k širjenju informacij ter spodbuja večjo vključenost prebivalcev v šport. Skupaj lahko ti akterji zagotovijo pregledno, ažurno in učinkovito obveščanje občanov ter povečajo prepoznavnost športa kot dejavnika zdravja, družbene povezanosti, turizma in lokalnega razvoja.

5.4.1 Mreženje in povezovanje

- Članstvo in sodelovanje z Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenje športnih zvez (Športna zveza Postojna).

- Učinkovito obveščanje športnih društev in spodbujanje dvosmernega prenosa informacij med njimi, s čimer se bo povečala preglednost nad dogajanjem in omogočilo hitrejše odzivanje na skupne izzive (Športna zveza Postojna).
- Povezovanje društev med seboj, ki bo namenjeno izmenjavi izkušenj, usklajevanju interesov, iskanju skupnih priložnosti ter vzpostavljanju sodelovanja pri izvedbi večjih športnih projektov in dogodkov (Športna zveza Postojna, Občina Postojna, Zavod Znanje – OE Šport).
- Sodelovanje z drugimi zavodi in organizacijami na lokalni ravni z namenom povezovanja (izobraževanje, zdravstvo, turizem, kultura, mladina...).
- Članstvo v Zvezi športnih centrov Slovenije, z namenom prenosa dobrih praks in povezovanja na nacionalni ravni (Zavod Znanje).
- Sodelovanje v Erasmus+ SPORT projektih (BOREO), z namenom prenosa dobrih praks in povezovanja na mednarodni ravni.
- Sodelovanje z Zvezo za šport invalidov Slovenije – Slovenski paraolimpijski komite, Nacionalni panožne športne zveze, Zavod za šport Planica ter drugimi institucijami, ki se ukvarjajo s športom

5.4.2 Informiranje

- Vzpostavitev skupne elektronske platforme oziroma osrednje spletne strani, ki bo združevala informacije o športnih programih, dogodkih, razpisih in aktivnostih v občini; zanj skupno skrbijo Občina Postojna, Zavod Znanje Postojna – OE Šport in Športna zveza Postojna.
- Krepitev prisotnosti na družbenih omrežjih, kjer se bodo objavljale novice, interaktivne vsebine, predstavitve društev in prenosi dogodkov.
- Sodelovanje z lokalnimi mediji (časopis, radio, TV, spletni portali) za redne objave novic, intervjujev, napovedi in poročil o športnem dogajanju.
- Uporaba sodobnih komunikacijskih kanalov – video vsebin, podcastov, elektronskih novic – za doseg mlajših in elektronsko aktivnih ciljnih skupin.
- Skupne promocijske kampanje (Občina, Zavod Znanje Postojna – OE Šport, Športna zveza Postojna) za spodbujanje gibanja med otroki, mladino, starejšimi ter ranljivimi skupinami.
- Povečana podpora organizaciji športnih prireditev, ki imajo dvojni učinek – povečujejo športno aktivnost občanov ter promovirajo občino kot športno, turistično in gospodarsko privlačno destinacijo.

5.4.3 Promocija športa v občini preko prireditev

Promocijo športa v občini je mogoče dodatno okrepiti s podporo ali organizacijo športnih prireditev, ki povezujejo lokalno skupnost in spodbujajo gibanje vseh generacij. Obstoječim vsakoletnim športnim dogodkom, kot so podelitev priznanj športnikom in športnicam za športne dosežke, predstavitev športnih društev – Tržnica športnih idej, Postojnski tek, Mini olimpijada, Športne igre zaposlenih, Športne igre z žogo, Športne igre mladih, prireditve z mednarodno udeležbo (balinanje, kegljanje, karate, košarka, nogomet, šah...) različnih izvajalcev bomo spodbujali dodatne vsebine.

5.5 Uresničevanje strategije na področju kadra

Kvaliteten in strokovno usposobljen športni kader predstavlja ključno osnovo za razvoj vseh vidikov športa. Zato je izjemno pomembno, da trenerji in drugi športni delavci nenehno

nadgrajujejo svoje znanje ter ga učinkovito prenašajo na športnike. S tem ne le izboljšujejo športne veščine posameznikov, temveč tudi dvigujejo splošni nivo športa v občini. Posledično to prispeva k boljšim športnim dosežkom ter spodbuja večje število otrok, mladostnikov in odraslih k aktivnemu vključevanju v športne dejavnosti.

CILJI:

- Več sredstev namenjenih za strokovno usposabljanje kadra.
- Povečati število strokovno usposobljenih in izobraženih delavcev.
- Dvigniti nivo znanja delavcev, dodati višje spodbude za izobražen kader.
- Zagotoviti pogoje za zaposlitev strokovnega kadra v občinskih športnih šolah.

5.5.1 Kadrovski načrt - zaposlovanje

Povečanje števila strokovno usposobljenega in izobraženega kadra v športnih društvih Postojne predstavlja ključen cilj v prihodnjih letih, predvsem z namenom podpore pri izvajanju visokokakovostnih športnih dejavnosti. Osredotočiti se je treba na tiste športne panoge, ki dosegajo odlične rezultate na tekmovanjih. Z vključitvijo ustreznega kadra bo Občina zagotovila višjo kakovost izvajanja športnih programov in okrepila njihovo uspešnost. Prav tako je potrebno zagotoviti ustrezno usposobljen kader za vzdrževanje športne infrastrukture (npr. preko programov javnih del).

Občina si bo prizadevala za zagotavljanje sredstev za usposabljanje kadrov, ki bodo ključni za razvoj športnih klubov, še posebej tistih, ki tekmujejo na višjih nivojih. Sofinanciranje strokovnega kadra, ki bo deloval v teh društvih, je nujno, saj bo pripomoglo k dvigu kakovosti in učinkovitosti njihovih programov ter zagotavljanju konkurenčne prednosti na tekmovanjih.

Poleg tega bo obstoječi kader skrbel za usklajevanje športnih programov z lokalno športno strategijo in pomagal pri povezovanju različnih športnih društev med seboj. Strokovni sodelavci bodo nudili podporo pri oblikovanju, izvedbi in nadgradnji športnih programov, organizirali redne delavnice in izobraževalne aktivnosti, s ciljem povečanja strokovnosti ter izboljšanja kakovosti dela v športnih društvih. S tem pristopom bo Občina Postojna lahko zagotavljala dolgoročen in kakovosten razvoj športa na vseh ravneh.

5.5.2 Zavarovanje trenerjev

Cilj tega poglavja je zagotoviti učinkovito zavarovanje trenerjev v športnih društvih, da se preprečijo morebitne pravne posledice v primeru poškodb med športnimi aktivnostmi. Trenerji so odgovorni za usmerjanje in nadzorovanje vadbe, pa tudi za varnost udeležencev na igrišču. Vendar pa, kljub vsem ukrepom za preprečevanje poškodb, ni mogoče zagotoviti popolne varnosti, saj so poškodbe del športnega okolja.

Povečanje varnosti za trenerje je ključno za zagotavljanje njihovega mirnega in profesionalnega delovanja. Strošek zavarovanja ni obveza občinskega proračuna, ampak samega društva, vendar ga je v okviru strateškega načrtovanja in oblikovanja podpornega okolja smiselno upoštevati. Prav tako je načrtovano, da bo zavarovanje trenerjev del točkovanja po merilih Odloka o postopku in merilih sofinanciranje LPŠ.

5.5.3 Zdravniški pregledi športnikov

Eden od dolgoročnih ciljev Občine je vzpostavitev centra za preventivne zdravstvene preglede športnikov v okviru Zdravstvenega doma. Takšna rešitev bi omogočila boljšo dostopnost in

redno spremljanje zdravstvenega stanja športno aktivnega prebivalstva. Vendar pa bi bila za izvajanje teh storitev v okviru javnega zdravstvenega sistema potrebna uvedba koncesijskega sistema, kar predstavlja dolgotrajen in kadrovsko zahteven proces.

5.5.4 Prostovoljstvo

Eden od ciljev na področju razvoja športa v občini je tudi spodbujanje prostovoljstva. V sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije želimo zagotoviti izobraževanje prostovoljcev, kar jim bo kasneje omogočilo ustrezno vključevanje v različne športne dogodke, aktivnosti in organizacijske procese. Takšni programi ne le krepijo občutek skupnosti, temveč tudi omogočajo mladim in drugim zainteresiranim posameznikom pridobivanje izkušenj na področju športa in organizacije.

6 VIRI FINANCIRANJA

Za učinkovito in trajnostno delovanje športnih programov v občini Postojna je ključno zagotavljanje ustreznih virov financiranja. Viri financiranja športnih dejavnosti morajo biti raznoliki in vključevati tako javna kot tudi zasebna sredstva. Občina bo v okviru svojega proračuna še naprej zagotavljala del sredstev za sofinanciranje športnih programov, poleg tega pa bodo viri financiranja vključili tudi podporo iz državnih, evropskih in drugih virov, kot tudi donacije in sponzorstva. S tem pristopom bo mogoče zagotavljati širšo dostopnost športnih programov in izboljšati pogoje za njihovo izvedbo, kar bo prispevalo k dolgoročnemu razvoju športa v občini.

V tem kontekstu je potrebno izpostaviti pomembno podporno vlogo regionalnega stičišča nevladnih organizacij BOREO. BOREO nudi nevladnim organizacijam strokovno pomoč pri iskanju in pripravi projektnih prijav na državne in evropske razpise, prav tako pa organizira delavnice, usposabljanja in svetovanja na področju razpisnih postopkov, upravljanja projektov ter komunikacije z javnostjo. Takšna podpora močno prispeva k povečanju usposobljenosti in samozavednosti društev pri črpanju dodatnih sredstev, ki so pogosto ključnega pomena za izvedbo večjih ali vsebinsko bolj kompleksnih projektov.

BOREO poleg svetovalne vloge aktivno gradi tudi partnerstva z občinami, javnimi zavodi in drugimi nevladnimi organizacijami, s čimer krepi sodelovanje v lokalnem okolju ter spodbuja prenos dobrih praks. Za športna društva to pomeni priložnost za dolgoročno vključevanje v razvojne projekte, ki presegajo osnovno financiranje programov in odpirajo možnosti za nadgradnjo infrastrukture, krepitev kadrov in večjo prepoznavnost v širšem okolju. Z ustrezno podporo in aktivnim vključevanjem v razpise lahko društva bistveno izboljšajo svojo finančno stabilnost in kakovost izvajanja športnih dejavnosti.

6.1 Letni program športa v Republiki Sloveniji

Republika Slovenija ponuja možnost financiranja preko javnih razpisov za investicije v športno infrastrukturo. Ena izmed možnosti je vsakoletni Javni razpis za izbor sofinanciranja investicij v športno infrastrukturo, ki ga objavlja Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport. Namen tega razpisa je zagotovitev sredstev za obnovo, novogradnjo ali posodobitev obstoječih športnih objektov in površin, kar zagotovo predstavlja pomemben vir financiranja.

6.2 Fundacija za šport, Zavod za šport Planica, OKS

Pomemben vir financiranja športa v Republiki Sloveniji je vsekakor Fundacija za šport, ki vsako leto objavi dva razpisa, in sicer Javni razpis Fundacije za šport za sofinanciranje programov športa in Javni razpis Fundacije za šport za sofinanciranje gradnje športnih objektov in površin za šport v naravi. Za izvedbo različnih programov so pomembni tudi javni razpisi OKS-Združenje športnih zvez in Zavoda za šport Planica.

6.3 Evropska sredstva

Poleg nacionalnih virov je mogoče pridobiti tudi evropska sredstva za financiranje infrastrukturnih projektov. Različni evropski programi omogočajo sofinanciranje projektov na

področju športne infrastrukture. Projekte je mogoče prijaviti na razpise Evropske unije ali drugih evropskih institucij, ki so namenjeni razvoju športa in infrastrukture.

Občina in ostali deležniki se lahko prijavijo za sofinanciranje skozi projekte za krepitev zmogljivosti, ki so del programa Erasmus+. Ti projekti temeljijo na večstranskih partnerstvih med organizacijami, dejavnih na področju športa v državah članicah EU in tretjih državah, ki niso povezane s programom. Cilj teh projektov je krepitev zmogljivosti, spodbujanje telesne dejavnosti, socialne vključenosti ter širjenje pozitivnih vrednot, kot so poštena igra, strpnost in enakost spolov. Občina lahko sodeluje v teh projektih kot prijavitelj, bodisi samostojno bodisi v partnerstvu z drugimi organizacijami iz držav članic EU ali tretjih držav.

6.4 Sponzorstva in donatorstva

Sponzorstva in donatorstva omogočajo športnim društvom in organizacijam pridobivanje potrebnih sredstev za izvedbo kakovostnih športnih programov, organizacijo dogodkov ter izboljšanje športne infrastrukture. V sodelovanju z lokalnimi podjetji, podjetniki, organizacijami in posamezniki, ki podpirajo športne pobude, se omogočijo dodatna sredstva za povečanje dostopnosti športa za vse starostne skupine.

Kljub temu pa je v občini še vedno prisotna težava nizke vključenosti gospodarstva v šport, saj se številna lokalna podjetja ne odzivajo na pobude po sponzorstvu oziroma ne prepoznajo športa kot družbeno odgovorne in dolgoročne naložbe.

Leta 2024 je bilo za izvajanje LPŠ namenjenih približno 100.000 €, kar glede na obseg programov, število uporabnikov in rast stroškov v športu še vedno predstavlja prenizko številko. Če želimo zagotavljati kakovostno izvedbo in rast programa, bo treba ta znesek v prihodnjih letih povečati in hkrati spodbujati večkanalno financiranje, ki vključuje javni sektor, gospodarstvo in druge potencialne partnerje.

Pomemben korak k izboljšanju tega stanja bi lahko bilo tudi tesnejše sodelovanje med športnimi društvi in gospodarstvom, predvsem v smislu skupne promocije, organizacije dogodkov in vključevanja športnih vsebin v turistično ponudbo občine.

6.5 Sofinanciranje uporabnikov športnih programov

Sofinanciranje uporabnikov športnih programov lahko pomembno prispeva k dostopnosti in kakovosti športnih dejavnosti za otroke in mladino. Eden od načinov zagotavljanja stabilnega financiranja je tudi sorazmeren prispevek staršev, saj s tem neposredno podpirajo razvoj športnih vsebin, strokovno vodenje in izboljšanje pogojev za vadbo. Takšen pristop omogoča večjo fleksibilnost pri izvajanju programov ter krepí občutek skupnosti in soudeleženi pri oblikovanju kakovostnega športnega okolja za otroke.

7 STRATEŠKI NADZOR

Uresničevanje strategije se spremlja preko naslednjih kazalnikov:

- Število športno aktivnih prebivalcev v občini Postojna – ta podatek se spremlja na podlagi števila članov športnih društev, ob prijavi na razpis za sofinanciranje LPŠ.
- Število registriranih in kategoriziranih športnikov – spremlja se preko števila kategorizacij, dodeljenih s strani OKS.
- Promocija športa – spremlja se na podlagi objav na spletnih straneh, družbenih omrežjih ter števila udeležencev na športnih prireditvah. Dodatno se spremlja tudi število vzpostavljenih povezav z drugimi relevantnimi deležniki.
- Število športno izobraženih oziroma strokovno usposobljenih delavcev s potrebnimi kompetencami – ta podatek se spremlja preko števila športnih delavcev, vpisanih v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu ob prijavi na razpis za sofinanciranje LPŠ.
- Število novih/obnovljenih športnih površin na prebivalca v m² – podatki se spremljajo na podlagi evidence in razvida športnih površin v občini.
- Število izvedenih športnih dogodkov, programov in aktivnosti – spremlja se preko prijavljenih in izvedenih aktivnosti v okviru LPŠ ter drugih dogodkov v organizaciji društev in zavodov.
- Spremljanje finančnih vložkov v šport – vključuje letno analizo proračunskih sredstev namenjenih športu (sredstva LPŠ, investicije v infrastrukturo), višino sponzorskih in donatorskih sredstev, ter druge oblike sofinanciranja (npr. evropska sredstva, sodelovanja z gospodarstvom).
- Stopnja zadovoljstva občanov s športno ponudbo v občini – meri se z rednimi anketami ali vprašalniki, izvedenimi enkrat letno.

Občina Postojna bo izvajala reden nadzor nad realizacijo ukrepov za doseganje strateških ciljev ter o tem poročala Občinskemu svetu Občine Postojna (predvidoma v l. 2030 in 2035).

8 ZAKLJUČEK

8.1 Smernice za razvoj športa v občini Postojna

Strategija na področju športa v občini Postojna temelji na analizi trenutnih potreb in ciljev ter je zasnovana na trajnostnem in celovitem pristopu k razvoju športne infrastrukture, promociji športa in strokovnem usposabljanju kadrov. Občina že presega osnovne standarde na področju športnih površin, tako pokritih kot nepokritih, kar predstavlja trden temelj za nadaljnji razvoj in izboljšave. Za dolgoročno in kakovostno uresničevanje ciljev na področju športa je ključno, da se razvoj športne infrastrukture, programov in kadrov izvaja celostno, strateško in na podlagi konkretnih podatkov. Občina Postojna ima vzpostavljeno osnovno mrežo športnih objektov in pestro društveno dejavnost, a nadaljnji razvoj zahteva premišljen pristop k upravljanju, financiranju, kadrovanju in evalvaciji učinkov.

Učinkovito upravljanje športne infrastrukture je eno ključnih razvojnih vprašanj prihodnosti. Trenutno upravljanje športnih površin poteka razpršeno, brez enotnega sistema, saj objekte upravljajo šole, društva ali občina, kar zmanjšuje preglednost nad zasedenostjo, otežuje načrtovanje in pogosto vodi v podvajanje ali neizkoriščenost terminov. Strategija predlaga uvedbo enotnega upravljanja športnih objektov, kjer bi vlogo osrednjega upravljavca prevzel Zavod Znanje Postojna. Ta bo zadolžen za usklajevanje uporabe vseh športnih objektov, ki so v lasti Občine Postojna, spremljanje njihove zasedenosti, upravljanje evidenc, vzpostavitev letnih in dolgoročnih načrtov vzdrževanja ter zagotavljanje standardov varnosti in dostopnosti. S tem bi občina dosegla večjo preglednost, večjo učinkovitost pri investicijah in večjo dostopnost (termini tudi v večernih urah in med vikendi) objektov za vse uporabnike. Prav tako se v luči boljšega strateškega upravljanja kaže potreba po reorganizaciji in jasni razdelitvi nalog. Občina Postojna ohranja vlogo strateškega usmerjanja, načrtovanja in nadzora nad razvojem športa kot nosilka javnega interesa. Zavod Znanje Postojna – OE Šport je odgovoren za upravljanje športne infrastrukture, strokovno in organizacijsko podporo ter za sodelovanje pri koordinaciji in izvajanje občinskih športnih programov. Športna zveza Postojna deluje kot povezovalno telo med športnimi društvi in klubi ter prispeva k oblikovanju vsebin, organizaciji športnih prireditev in promociji športa. Pri pripravi in izvajanju programov in vsebinskih projektov se pristojnosti ne združujejo v eni instituciji, temveč temeljijo na sodelovanju vseh treh akterjev, kar zagotavlja preglednost, vključevanje različnih interesov in večjo učinkovitost sistema. Takšna razporeditev vlog zmanjšuje podvajanja, omogoča usklajeno delovanje in krepí celovit razvoj športa v občini.

Dejstvo je, da je usposobljenost kadra neposredno povezana s kakovostjo športnih programov. V občini se sicer zbirajo osnovni podatki o kadrovskem stanju (prek LPŠ razpisov), vendar ne obstaja sistematična analiza kvalifikacij, starostne strukture in kompetenc trenerjev ter vaditeljev. V prihodnje je zato nujno vzpostaviti centralizirano evidenco športnih strokovnjakov, s katero bi občina in društva lahko načrtovala usposabljanja in odzive na potrebe različnih ciljnih skupin. Pomemben korak v tej smeri bi bila tudi možnost zaposlovanja strokovnih delavcev (občinske športne šole), kar bi dolgoročno prispevalo k večji stabilnosti in strokovnosti športne vzgoje.

Občina Postojna trenutno za področje športa namenja finančna sredstva, ki jo v primerjavi z nekaterimi drugimi občinami v širši regiji uvrščajo v povprečje glede vloženih sredstev na občana. To pomeni, da vlaga več kot najmanj razvite občine, vendar manj kot nekatere okoliške občine z bolj razvitim športnim okoljem. V prihodnosti pa bo potrebno to dinamiko prilagoditi. Zaradi pričakovane rasti članstva v športnih društvih, povečanih potreb po

posodobljenih, kakovostnih in dostopnih športnih programih, pa tudi zaradi inflacije in naraščajočih stroškov dela, materiala in vzdrževanja, bo nujno zagotoviti povečanje proračunskih sredstev, namenjenih športu.

Pri tem pa je pomembno poudariti, da Občina ni dolžna financirati vseh dejavnosti in stroškov, ki jih športna društva in organizacije nosijo. Njena naloga je predvsem vzpostaviti stabilno osnovo, na kateri lahko športni sektor gradi. To pomeni, da mora Občina zagotavljati strateško podporo, osnovno infrastrukturo, ustrezne razpise in možnosti sofinanciranja, medtem ko naj društva in organizacije svojo dejavnost dopolnjujejo s pomočjo donacij, sponzorstev, članarin, lastnih prihodkov ter prijav na državne in evropske razpise. Le z usklajenim in odgovornim pristopom vseh deležnikov bo šport v občini lahko ostal široko dostopna in kakovostna javna dobrina. Poleg tega je potrebno omeniti tudi pomen sistemskega urejanja področij, kot so zavarovanje trenerjev ter redni zdravstveni pregledi športnikov, ki so ključni za varno in odgovorno izvajanje športnih programov.

Za dolgoročno uspešno uresničevanje strategije je prav tako pomembno vzpostaviti učinkovit sistem evalvacije, spremljanja rezultatov in vključevanja občanov. Merjenje učinkov in napredka na področju športa ne sme temeljiti zgolj na administrativnih podatkih, temveč mora vključevati tudi kakovostne in uporabniške vidike. Med ključne kazalnike uspešnosti se tako poleg že obstoječih kazalnikov (npr. število članov društev, kategorizirani športniki, investicije v objekte) uvajajo še dodatni pokazatelji: število in raznolikost izvedenih športnih dogodkov, ki jih bo lahko beležila in analizirala Športna zveza Postojna; zasedenost športnih objektov glede na posamezne ciljne skupine uporabnikov in termine (te podatke bi spremljal Zavod Znanje Postojna v okviru predvidene funkcije upravljalca športnih objektov) ter višina letnih finančnih vložkov v šport, tako v programski kot infrastrukturni del, kar ostaja v pristojnosti občine.

Poleg teh kazalnikov pa bo potrebno izvajati tudi merjenje zadovoljstva občanov, na primer preko letnih anket ali elektronskih vprašalnikov, s katerimi bi pridobili povratne informacije o potrebah, pričakovanjih in zadovoljstvu uporabnikov s športno ponudbo v občini. Za izvedbo anket bo skrbel Zavod Znanje. Tak pristop bo omogočil ne le sprotno prilagajanje ukrepov, temveč tudi transparentno in vključujoče vodenje strategije. Evalvacija bo s tem postala pomemben vzvod za usmerjanje virov, izboljševanje ponudbe in dolgoročno rast kakovosti na vseh ravneh športa v občini Postojna.

Vse zgoraj navedeno je v skladu z dolgoročno vizijo Občine Postojna, ki si prizadeva za trajnostni razvoj športa, zagotavljanje enakih možnosti za vse in spodbujanje aktivnega načina življenja. S stalnim spremljanjem kazalnikov uspešnosti in prilagajanjem ukrepov bomo zagotovili, da bodo cilji strategije uspešno doseženi, kar bo imelo dolgoročne pozitivne učinke na razvoj občine in blaginjo njenih prebivalcev.

8.2 Strateški cilji do 2035

Tabela 14 prikazuje ključne strateške cilje na področju razvoja športa v občini Postojna, pri čemer so za vsak cilj opredeljeni nosilci oziroma akterji ter ustrezni kazalniki za spremljanje uspešnosti njihovega uresničevanja. Kazalniki omogočajo merljivo in pregledno spremljanje napredka ter zagotavljajo podlago za sprotno prilagajanje ukrepov glede na dejanske razmere in potrebe v športnem okolju občine.

Tabela 14: Strateški cilji v obdobju 2026-2035

Strateški cilji	Nosilci	Kazalniki	Predvidena izvedba
1. Povečanje športno aktivnega prebivalstva v občini Postojna ter dostopnost športa za vse starostne skupine.	Športna društva, Športna zveza Postojna	Število registriranih članov	2026
2. Oblikovanje sistema, ki omogoča finančno dostopen ali pa brezplačen dostop do športnih objektov za izvajalce LPŠ	Občina Postojna, Zavod Znanje – OE Šport	Uveden sistem subvencioniranega najema ali brezplačna kvota ur	Letno (2026-2035)
3. Sistem enotnega upravljanja in spremljanja stanja športne infrastrukture	Zavod Znanje – OE Šport	Vzpostavljena enotna baza za upravljanje vseh objektov	Letno (2026-2035)
4. Redno vzdrževanje športne infrastrukture	Zavod Znanje in Občina Postojna	Letni načrt vzdrževanja izveden	Letno (2026-2035)
5. Novogradnja in obnova športne infrastrukture	Občina Postojna, Zavod Znanje – OE Šport	Realizacija investicij	2026-2030
6. Povezovanje športa z lokalnim gospodarstvom	Športna zveza Postojna, športna društva	Število novih sponzorstev/partnerstev	Letno (2026-2035)
7. Povečati delež mladih članov v športnih društvih – tekmovalni programi	Športna društva	Število registriranih članov (ločeno moški in ženske)	Letno (2026-2035)
8. Povečati delež aktivnih otrok in mladine v netekmovalnih športnih programih	Športna društva, Športna zveza Postojna	Število aktivnih udeležencev programov (ločeno moški in ženske)	Letno (2026-2035)
9. Povečati število registriranih športnikov v članskih kategorijah ter povečati št. ekip, ki nastopajo v 1. oz. 2. nivoju nacionalnih tekmovanj	Športna društva	Število registriranih članov in št. nastopajočih ekip po nivojih (ločeno kolektivne in individualne šp. panoge in ločeno po spolu)	Letno (2026-2035)
10. Povečati delež registriranih in kategoriziranih športnikov invalidov	Športna društva, Športna zveza Postojna	Število registriranih članov	Letno (2026-2035)
11. Povečati število aktivnih strokovnih delavcev v športu	Športna društva, Športna zveza Postojna	Število registriranih strokovnih delavcev	Letno (2026-2035)
12. Povečati ponudbo počitniških športnih programov	Športna društva, Športna zveza Postojna	Število programov med počitnicami	Letno (2026-2035)
13. Krepitev sodelovanja z zdravstvenimi ustanovami	Športna zveza Postojna, Zavod Znanje Postojna – OE Šport, Center za krepitev zdravja	Število skupnih programov in preventivnih akcij	2027
14. Izboljšati delovne pogoje za trenerje in športne delavce	Občina Postojna, Športna zveza Postojna, športna društva	Povečanje sredstev za kadre, sklenitev zavarovanj, zaposlitve (občinske športne šole)	2027
15. Ureditev najemnih razmerij med občino in državo	Občina Postojna	Urejeni pogodbeni odnosi	2026-2027
16. Uvedba stalnih izobraževalnih delavnic	Športna zveza Postojna, Center za krepitev zdravja, Zavod Znanje – OE Šport idr.	Število izvedenih izobraževanj letno	Letno (2026-2035)

Strateški cilji	Nosilci	Kazalniki	Predvidena izvedba
17. Sprejem novega odloka	Občina Postojna	Število izvajalcev LPŠ, število odobrenih programov, višina odobrenih sredstev	2026
18. Popis objektov in vpis v Razvid	Zavod Znanje – OE Šport, Občina Postojna	Število popisanih objektov in površin, število vpisanih objektov in površin v Razvid	2026-2027
19. Vzpostavitev sistema organiziranja večjih in trajnostnih športnih prireditev	Športna zveza Postojna, Zavod Znanje– OE Šport, Športna društva	Število večjih prireditev na leto	Letno (2026-2035)
20. Spodbujanje športnega turizma	Športna zveza Postojna, Športna društva, Zavod Znanje – OE Turizem	Povečanje števila športnih obiskovalcev, občanov sosednjih občin, skrb za promocijo športnih dogodkov ipd.	Letno (2026-2035)

V nadaljevanju bomo strateške cilje predstavili bolj podrobno, z opisom njihove vsebine, namena ter želenih učinkov na razvoj športa v občini Postojna. Na ta način želimo zagotoviti boljše razumevanje posameznih usmeritev in poudariti pomen njihovega uresničevanja za širšo športno skupnost.

Cilji na področju športa do leta 2035:

1. Povečanje športno aktivnega prebivalstva v občini Postojna ter dostopnost športa za vse starostne skupine.
 - Za uresničitev tega cilja bodo ključno vlogo imela športna društva in Športna zveza, ki bodo z raznoliko in kakovostno ponudbo programov spodbujala udeležbo različnih starostnih skupin.
2. Oblikovanje sistema, ki omogoča finančno dostopen ali pa brezplačen dostop do športnih objektov za izvajalce Letnega programa športa, kar bo prispevalo k večji dostopnosti in večji kakovosti športnih dejavnosti.
 - Občina Postojna bo tukaj nosilka sprememb Odloka in razpisnih pogojev, ki bodo omogočali cenovno dostopno oziroma brezplačno uporabo športne infrastrukture za izvajalce LPŠ.
3. Vzpostaviti sistem enotnega upravljanja in spremljanja stanja športne infrastrukture.
 - Zavod Znanje Postojna – OE Šport bo vodil osrednji sistem za upravljanje športnih objektov, ki so v lasti Občine Postojna, kar vključuje vzpostavitev in vodenje elektronske evidence o tehničnem stanju, stopnji zasedenosti ter uporabi športne infrastrukture. Prevezel bo tudi naloge spremljanja osnovnih kazalnikov, kot so termini uporabe, vrste programov ter deleži vključenih uporabnikov, kar bo omogočalo boljše načrtovanje, usklajevanje in razvoj športne infrastrukture v občini.
4. Redno vzdrževanje športne infrastrukture.
 - Za načrtovanje rednega vzdrževanja bo zadolžen Zavod Znanje, Občina pa bo po najboljših zmožnostih zagotovila finančna sredstva in spremljala izvajanje nalog.

5. Novogradnja in obnova športne infrastrukture:
 - Za načrtovanje rednega vzdrževanja bo zadolžen Zavod Znanje, Občina pa bo po najboljših zmožnostih zagotovila finančna sredstva in spremljala izvajanje nalog:
 - izgradnja bazena (2027)
 - obnova športnega parka (2030)
 - sanacija parketa in izvlečne tribune v telovadnici OŠ Miroslava Vilharja (2026)
 - obnova zunanjih igrišč Šolskega centra Postojna (2028)
 - obnova nogometnega vadbenega centra v Vojašnici Barona Andreja Čehovina (2028)
 - obnova trim steze na Soviču (2026)
 - revitalizacija športno-rekreacijskega centra Kalič (2030)
 - obnova kopalnic in odprava zamakanja v kegljišču v Športnem parku Postojna (2027)
6. Povezovanje športa z lokalnim gospodarstvom za trajnostni razvoj športnih programov.
 - Pri tem cilju bodo športna društva in Športa zveza iskala možnosti za povezovanje s podjetji, z namenov pridobivanja več sredstev za šport iz gospodarstva, saj je trenutni delež teh sredstev prenizek. Podporo pri iskanju teh virov bo nudila tudi Občina Postojna.
7. Povečati delež mladih članov v športnih društvih, z osrednjim poudarkom na vključevanju dijakov v času srednje šole, ter omogočiti kontinuirano vključevanje v športne aktivnosti tudi po zaključku šolanja.
 - Razvijalo se bo programe, ki mladim omogočajo redno športno udejstvovanje, pri čemer se bo ločeno obravnavalo programe moških in ženskih udeležencev športnih programov.
 - Povečati delež aktivnih otrok in mladine v programih, ki niso tekmovalne narave:
 - mlajši dečki, deklice (12-13 let)
 - starejši dečki, deklice (14-15 let)
 - kadeti, kadetinje (16-17 let)
 - mladinci, mladinke (18-19 let)
8. Povečati delež aktivnih otrok in mladine v netekmovalnih športnih programih. Športna društva bodo spodbujala programe otrok in mladine, ki se želijo ukvarjati s športom rekreativno, brez udeležbe na uradnih tekmovanjih.
 - Povečati število aktivnih udeležencev programov (ločeno moški in ženske)
9. Povečati število registriranih športnikov v članskih kategorijah ter povečati št. ekip, ki nastopajo v 1. oz. 2. nivoju nacionalnih tekmovanj.
 - Za povečanje tega števila bodo odgovorna športna društva, ki bodo s kakovostnim delom zagotavljala prehod zadostnega števila športnikov iz mlajših v članske kategorije. Občina bo lahko podprla te programe z dodatnim točkovanjem ali financiranjem v razpisih.
10. Povečati delež registriranih in kategoriziranih športnikov invalidov.
 - Nosilci bodo športna društva, ki bodo vključevala inkluzivne programe, ter invalidske organizacije, ki lahko pomagajo pri promociji in povezovanju. Občina bo v razpisih spodbujala razvoj tovrstnih programov.

11. Povečati število aktivnih strokovnih delavcev v športu in dvig kakovosti usposabljanja kadrov, s tem pa tudi programov.
 - V naslednjih štirih letih zaposliti 2 dodatna strokovna delavca v okviru občinskih športnih šol.
 - Spodbujalo se bo društva, da se udeležujejo uradnih izobraževanj in usposabljanj, Občina pa bo še naprej zagotavljala sredstva za sofinanciranje le-teh.
12. Povečati ponudbo počitniških športnih programov v okviru športnih društev, razviti več rednih (celoletnih) prostočasnih programov za otroke, mladino in družine in povečati vključevanje otrok in mladostnikov v počitniške športne programe.
 - Športna zveza in športna društva bodo glavni nosilci teh programov, Občina pa bo omogočala sofinanciranje počitniških aktivnosti. Zavod Znanje bo omogočil ustrezno uporabo infrastrukture.
13. Krepitev sodelovanja z zdravstvenimi ustanovami z namenom izvajanja skupnih športnih in preventivnih programov, ki bodo pripomogli k boljši telesni pripravljenosti in zdravju prebivalcev.
 - Center za krepitev zdravja in druge zdravstvene institucije bodo vključene v pripravo vsebin in promocijo zdravja in bodo aktivno sodelovale pri dogodkih (športni tedni, letne prireditve, predstavitve v šolah).
14. Izboljšati delovne pogoje za trenerje in športne delavce.
 - Za zaposlovanje strokovnega kadra in njegov strokovni razvoj bodo odgovorna posamezna športna društva, ki najbolje poznajo svoje potrebe in možnosti. V občini pa se bo na strateški ravni razmišljalo tudi o oblikovanju spodbudnega okolja, ki bo omogočal stabilnejše pogoje dela.
15. Ureditev najemnih razmerij med občino in državo v zvezi z uporabo športne infrastrukture.
 - Urediti ustrezno razmerje za uporabo nogometnega igrišča pri vojašnici in športnih površin Šolskega centra Postojna
16. Uvedba stalnih izobraževalnih delavnic za povečanje osveščenosti o pomenu telesne aktivnosti in športa za zdravje, in sicer v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi in zdravstvenimi institucijami.
 - Izobraževalne delavnice bodo organizirane v sodelovanju med Športno zvezo, športnimi društvi in zdravstvenimi ustanovami.
17. Sprememba Odloka.
 - Občina bo pripravila in sprejela posodobljen Odlok o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa, ki bo jasno opredelil vloge, odgovornosti in pravice vseh deležnikov v športu. Odlok bo temeljil na strateških ciljih občine in bo omogočal pregledno, pravično in dolgoročno načrtovanje razvoja športa, prav tako pa bodo v odloku in merilih ustrezno razmejeni tekmovalni in netekmovalni programi, pri čemer se bo upoštevalo tudi potencial za razvoj in doseganje vrhunskih rezultatov. Odlok bo spodbujal povezovanje ter sodelovanje med posameznimi izvajalci LPŠ.
18. Popis objektov in vpis v razvid.
 - Občina bo pristopila k pripravi celovitega popisa športnih objektov z namenom njihovega vpisa v Razvid javnih športnih objektov in površin za šport v naravi. Opredelila bo odgovorne nosilce naloge in zagotovila ustrezna sredstva za izvedbo.

Popis bo omogočil boljše načrtovanje investicij, vzdrževanja in dostopnosti objektov za uporabnike.

19. Vzpostavitev sistema organiziranja večjih in trajnostnih športnih prireditev.

- Športna zveza Postojna bo v sodelovanju s športnimi društvi in Zavodom Znanje skrbela za koordinacijo in promocijo dogodkov. Občina bo dogodek podprla finančno in organizacijsko, iskalo pa se bo tudi sponzorsko podporo lokalnih podjetij.

20. Spodbujanje športnega turizma.

- Zavod Znanje – OE Turizem in Športna zveza Postojna bosta skupaj z lokalnimi športnimi društvi in podjetji razvijala športno-turistične dogodke in drugo turistično ponudbo. Občina bo zagotavljala podporo tovrstnim projektom.